

Jan Saly

Willem Dirckszoon Hooft

bron

Willem Dirckszoon Hooft, *Jan Saly*. Cornelis Willemsz. Blau-laken, Amsterdam 1644 (derde druk)

Zie voor verantwoording: https://www.dbnl.org/tekst/hoof002jans02_01/colofon.php

Let op: werken die korter dan 140 jaar geleden verschenen zijn, kunnen auteursrechtelijk beschermd zijn.

Inhout.

*Jan Saly heel verliest, niet wetend' op wie't mach wesen,
 Gaet nae een koppelares, vraeght nae een uytgelesen,
 Een brave jonge meyt, 't welck sy hem oock bestelt,
 Doch swanger is by een aêr; maer van niemant wort gemelt
 Voor dat de maent verschijnt, dat sy komt te bevallen,
 Strack by twaelf wiegen koopt, de buurluy voort aen't kallen,
 En vraeghden wat hy deed' met dees wiegen allegaer;
 Sijn antwoord was dus doend' hoeficker twaelf in't jaer.*

Personagien.

Jan Saly,	<i>Een out verliest Vryer.</i>
Trijn Ratels,	<i>Een Koppelaerster.</i>
Martijntje,	<i>Een swanger Vryster.</i>
Rogier.	<i>De Pol.</i>
Juriaen,	} <i>Twee Ratelwachten.</i>
Lubbert,	} <i>Twee Ratelwachten.</i>
Joosjen,	} <i>Twee Buurwyven.</i>
Elsjen,	} <i>Twee Buurwyven.</i>
Olyvier,	<i>De Kock.</i>
Joost,	<i>De Knecht.</i>
Neel,	} <i>Bruyts Speelnoots.</i>
Griet,	} <i>Bruyts Speelnoots.</i>
Marcelis,	} <i>Bruygoms Speelnoots.</i>
Cornelis,	} <i>Bruygoms Speelnoots.</i>
Tanneke,	<i>De Vroe-moer.</i>
Kennis,	<i>Een Appel-kruyer.</i>

Eerste Uytkomst.

Ian Saly, met Neel een vrijster, al singende, uyt.

I.

Neel.

IAn Saly, Jan Saly, hoe dus verby?

Ian Sal.

Wel luytruft, wel luytruft, waerom roep jy my?

Neel.

Soo dat is trots en spytigh eseyt.

Ian Sal.

Waerom niet, wat brabbeltmen dese meyt.

II.

Neel.

Waer mee heb ick het nou weer verknolt?

Ian Sal.

Maer dat jy altijd schiet en schrolt.

Neel.

Seght mijn d'orsaeck want ick doet niet.

Ian Sal.

Maer dat jy mijn staegh Jan Saly hiet.

III.

Neel.

Wel dat is immers een kruydige naem.

Ian Sal.

Het is dat ick my te noemen schaem.

Neel.

Jan Saly hoe dus scheets en stronts?

Ian Sal.

Maer datje hebt wat te veel monts.

IV.

Neel.

Waer in, doet my d'orsaeck verstaen?

Ian Sal.

'k Hoor 'k selt jou noch vernieuwen gaen.

Neel.

Wel is 't jou niet te pyne waert?

Ian Sal.

Porme niet want ick bin op mijn paert.

V.

Neel.

Macher dan niet een woortjen van?

Ian Sal.

Neen segh ick, daerom gaet vry voort an.

Neel.

Wel dat's bot of, 'k ty op de bien.

Ian Sal.

Jae gaet, ick machje toch niet sien.

Neel binnen.

O mijn, 'k en weet gien raet, kent langer in mijn hert niet verbergeni,
Want nacht op nacht, dagh op dagh, komtme de liefde staeghs weer tergen.
't Is nimmer ofte nimmer dat ick ien oogmblick heb rust,
Om de waerheyt te seggen, 'k wou deuse brant was uyt eblust.
Den hiel en uytstrengen nacht heb ick niet ien oogh eloken,
Jae 'k brand soo van liefde datje ien ay imme borst soud gaer koken,
In daer by leytme 't lijf en raest en preutelt in en pret,
Ofmen ien weynighje te vooren ien klisteringh was eset,

Soo leytet en gnort en knort en staeghs te reutelen,
 't Is aers noch aers ofje ien garen ketel imme darmen hoorde preutelen,
 Ja je sou 't niet loven sulcken gery as ick heb in 't midden vanme lijf:
 Dit maectme so bekolt dat ick niet en weet of ick ga dan of ick drijf:
 Staeghs legh ick en peyns wien ick voor mijn goudentje sel beminne,
 In ick kander gien bedayncke, al word ick uyt mijn sinne,
 'k Weet niet hoe 'k dus elemementigh inde liefd' kom verwart,
 Ja 'k legh en wroet, en krul 's nachts in 't bedt, gelijcken ien varcken mit zijn start:
 't Is wonder boven wonder, verliefd sin ick, en ick weet niet op wie 't mach wesen,
 Dat hier ien waersegger was, 'k souwer hem iens na late lesen,
 Die soume wel haest seggen wat voor een fatsoentje dat het was,
 Of hy souseme te minste late kijcken in ien spiegel van fijn glas:
 Maer recht uyt eseyt, 'k soud niet wel durve beginne,
 En hy 's wel verdoolt, dol, mal, geck en uyt zijn sinne,
 Die met sulcke duyvel-jagers yets hebben te doen,
 Hoewel de fraeyste vande stadt, haer soo mal wel laten broen,
 Dan alle dingh lijcktet wel machmen soo ten uysterste niet verhalen,
 Oock sin ick altijd so van condisy, dat ick na dat volckje niet sal talen,
 Hoewel ick het soo noodigh van doen heb als broot inme mont,
 Want siet dat kleyne schelmpje het me te schrickelijck doorwont,
 En komtme alle daegh met mierder liefd' beparsen,
 'k Word soo nuwelijck, de vlam stijghtmen uyt mijn lijf, tot boven inmen harsen:
 Och 'k moet ande meyt, istme lief of istme liet,
 Ick worder toe edronge, want de liefde my sulcks ghebiet,
 Want ick kan 't allienigh langer niet maken,
 Of ick vrees dat ick binne korte tijen inde teer-tobbe sel raken:
 Kon ick so ien vrouujen krijgen, diederme ierst ien op het spoor brocht,
 En datset ruyghste werck ierst ien lutjen voor mijn of wrocht,
 'k Wouwer waerlijck wel redelijcker-wijs of betalen,
 Ja sy souwer wel ien half winter-teerinckjen uyt halen,
 Wel weet ick niemant niet, is het al uyt mijn hooft,
 Is alme verstant ewech, sin ick vanme sinnen berooft,
 Dat hoop ick immers niet, daer 's noch wat ebleven,
 In krijgh ick dieme op eleyt is, die kantme altemael weer geven,
 Waer krijgh ick best ien besje die ien lutje voor mijn vrijt,
 Want k betrouw mijn selfs niet toe, 'k hebber mijn leve niet me bedijt,
 't Moet wesen dat ick uyt gien Procureurs gheslacht bin esproten,
 Want als ick by ien meyt bin, soo sae 'ck ofme de tongh was esloten:
 Daer schieter ien inme sin, daer heb ick de recht eraeck,
 Wie weet hoe menigen hylick datser leven wel het emaeckt,
 Daer ga ick iensloegh na toe, ick arme bedruckte stryer,
 'k Moet ande meyt, of mijn broeck moet helfte wyer:
 Hier kom ick by 't huys, ick ken 't noch aen deuse traly.

Hy klopt aende deur, en Trijn Ratels komt uyt.

Nou 'k mach kloppe.

Trijn Ra.

Wie is daer?

Ian.

Ick sin 't.

Trijn.

Sin jy 't Jan Saly?

Ian Sal.

Ja.

Trijn.

Wel waer heb jy soo langh in ien gat esteken?

Ian Sal.

Wel t'huys; maer hoor hier, 'k souje garen ien woortjen spreken.

Trijn.

Mijn?

Ian.

Ja jou.

Trijn.

Wel dat's 't ierst schier in ien Jaer:

Wel wat doch? spreeckt op mijn lieve soete vaer.

Ian Sal.

Dat sel ick doen sonder mijn reen langer te verduyteren,
Hooft toe het geen ick segh, en wilt toch gauwetjes luysteren:
Je hebtme so 't jou indachtig is, wel iertijts an ien vrijster wille raen,
In 't lijckt wel datter mijn dinge noyt so wel as nou na hebben estaen,
'k Wou wel datje nou dat ammeraeltje kon voormen opstoken.

Trijn.

Jae die is al ehylickt, dat 's te laet esproken,
Je moet nou selver as ien blint paert inde wint sien,
Je most toe etast hebben doen jou goet mocht schien,
Maer je miende datje after ebroeyt waert, jou slechte Jan draly,
Voor niet voor jy de naem niet van drooge Jan Saly:
Je sint so droogh as ien maerse bocke, men stack jou wel met ien swavel-stock an,
Daer's gien soetigheyt in jou, 'k swiete wel sucken man
As jy sint, daer van wilt doch deuse woorden staken:
Of icker jou nou ien opstommelde, wat souwjer toch me maken?

Ian Sal.

Wel dat is seker ien vraegh, wel dat is seker giestigh eseyt,
Hoe na mienje dat ickse so wel as ien aer, niet sou kenne doen bescheyt?

Trijn.

Wel Jan hoe praetje dus slordigh uyt het manckje,
Trouwe je word ien giest, ja wel je word ien quanckje,
Je hebt in dat Jaer wel wat onnuttigheyt eliert,
'k En loof niet ofje hebt by d'iene lichtekooy of by d'aer verkiert?

Ian Sal.

Dat sel jy wel swijgen, want ick mijn leven sulcks niet heb edocht,
Noch noyt edaen, 'k laet staen oyt ewrocht,
'k Hou mijn reyne maeghdom reyn, 'k hoopse soo lichtvaerdigh niet te versnoepen
Als deuse jonge vuysers doen an Moffen in an Poepen,
Neen, ien burgers dochter seghtmen altemet, en ien halve suyvertje te mier,
Wech met de Hoeren, 'k hou beter van ien eerlick dier,
Daer selje gien ongesontheyt noch leemten van erven,
Voor mijn seker, 'k heb al me leven de snollen wel kenne derven,
En is dat niet waer, soo haeltme datelijck Heyntje pick,
Indien ick oyt sulcks heb bedreven of schuldigh ben in 't stick.

Trijn.

Nou Jan, nou vaer, jen hoeft dus niet te sweeren,
Heb ick wat eseyt, 'k heb 't maer edaen om jou te probeeren.
Maer allijkewel Jan, sinje hylickes ghesint?

Ian Sal.

Och jae 'ck, 'k sin soo schrickelijck inde liefd' verblint,
Dat ick ien hielen nacht van liefde niet kan duren,

Komter gien ontset, 'k sorgh dat icket met de doot sel besuren.

Trijn.

Op wie is dit doch, op wie hebje jou sin eleyt?
Wel spreek jy niet, geefje ien mensch gien bescheyt?

Ian Sal.

Ick weet het niet.

Trijn.

Wel weet jy 't niet, hoe kanje dan verlief wesen?

Ian Sal.

Dat weet ick niet.

Trijn.

Niet?

Ian.

Neen.

Trijn.

Soo sinje van jou smart niet te ghenesen,
Of jy moest mijn noemen wie de liefste was, of wie jy had besint.

Ian Sal.

Dat weet ick niet.

Trijn.

Niet?

Ian.

Neen.

Trijn.

Soo sin jy wel ontsint,
Jae dol, broets en geck, ja grof en onbescheyen,
't Is tijdt men vaer datje eerst tijt na Leyen,
En laetje daer ierst ien lutje vande kay schrapen,
Vaert vry datelijck heen, jou vaertje vande apen,
Je sint verlief, sinje, en je weet niet op wie dat het is!
O mijn dat ickme van lacchen niet en bepis.

Ian Sal.

Nou gort segen ons, sel jy noch mitme de geck scheeren?
Je hoort mitme begaen te wesen, en 't hoort jou in jou hart te deeren,
Nademael dat ick om troost kom by jou,
In datje mijn helpen soud aen ien eerlijcke en ien deughdelijcke vrou,
Daer-en-boven geckje mitme, en gaet dus schamper schieten,
Seker het soume inme verliefde liefd wel verdrieten.

Trijn.

In sijn verliefde liefd seyt hy, o mijn, ick lachme slap,
Trouwe je hebt verstant, je moet haest in de kap,
'k Versinme, 'k wil seggen ande meyt, 'k soume wel verslabbeseeren:
Nou ick weter ien voorje, ien eerlijcke dochter mit kleeren,

Heer s'het suck reynder lindetje, en 't isser heel netjens in huys.

Ian Sal.

Och dat 's altemael wel, maer s'is hoop ick immers pluys?

Trijn.

Och ja Jan, souje seecker anders mienen!

Ian Sal.

Ja wel Trijntje, dat 's ien hylick datme wel dou dienen,
Dat's ien meyt na mijn hart, daer ick schrickelijck op loer,
Ay helpsterme toch an, want ick ghebruyckje as mijn vleyschelijcke moer,
In ick hoop oock datje de moerlijckheit sult betoonen,
Maeck jy 't klaer, je sint waerdigh datmen jou mit ien gouwe kroon sel kroonen,
Hoe hietse toch, waer woontse, deuse verweende goddin?
Mijn hert gaet mijn open, mijn dunckt dat ick al by haer bin,
'k Begin van liefde in mijn aensicht te bloosen,
Sie jy't niet, mijn wangen die bloosen as roo roosen:
Ay gaeter toch datelijck heen, en wilt niet langer staen.

Trijn.

Wel Jan, wel, ick sel terstonden an heen gaen:
Maer de naem, of waerse woont, dat mach ickje noch niet seggen,
Voor in al ier dat icket haer ierst voor oogen heb gaen leggen,
In wilse as dan tot dat hylick van jou wel verstaen,
Soo sel icket jou seggen, soo meughje daer iens gaen.

Ian Sal.

Och dat 's troostelijck, 'k wou datje al op gangh waert.

Trijn.

Gien dingen metter haest, jy wilt te haestigh te paert,
'k Moet mijn ierst wat toe-maken, en wat netjes kappen,
In de kreuckte faly opsetten, men moet al schoontjes klappen,
Lieve Jan ierme soo een vrijster te deegh bepraet,
Wat mienje vaer dat het soo haestigh te doen staet,
't Moet tijdt hebben, ick gae stracks nae de meyt,
In kom jy over ien uur of aer-half weer om bescheyt.

Ian Sal.

Och sel ick seecker noch soo langh wachten,
Dan ick troostme weer as ick deynck om die soete nachten,
Diewe sullen hebben, as ick haer maeghdelijckheyt verwerf,
Och hoe sullen wy lodderen, as twie katjes in ien vyge-kerf.
Nou dat 's gangh, 'k sel de tijdt met paciency verbeyen.

Binnen.

Trijn.

Ja gaet vry heen, 't selder schrickelijck stormen, regenen en weyen,
Was't met seggen te doen soo sagh ick het emaeckt,
Hy liep wel voor, sagh hy ien vrou moerlicke naeck,
In noch blaest hy al de wint schier an sticken,
't Is hem in sijn mont eslagen, as ien kreupel in sijn kricken.
Nou 'k maghme wat ophalen, en leggen 't Martijntje voor,
Soo stel ick deuse soete sullevaer flusjes niet te loor.

Binnen.

De Gordijnen vallen.

Martijntje uyt, singende aen de Was-tobbe.

I.

*WAer staet jou Vaders huys en hof, Adelijc bruyn Smadelijn,
Moy meysje fijn:
Aen geen groen heyden, aen geen groen stof,
Daer staet mijn Vaders huys en hof,
Swijght al stille mijn Lief en laet jou vragen zijn.*

II.

*Hoe kom ick op jou Kamertjen, Adelijc bruyn Smadelijn,
Moy meysje fijn:
Neemt jou toffeltjes in jou hant
Kous-voetelingh maeckt soo soeten gangh,
Swijght al stille mijn Lief en laet jou vragen zijn.*

III.

*Of dat deurtje kraeckte, Adelijc bruyn Smadelijn,
Moy meysje fijn:*

*Wy sellender een pont seep aen slaen,
Het deurtje sel sonder kraecken op-gaen,
Swijght al stille mijn Lief en laet jou vragen zijn.*

IV.

Hoe kom ick op jou beddetje, Adelijn bruyn Smadelijn,

Moy meysje fijn:

Neem jy het deecken en ick het laken,

Wy sellen wel op het beddetje raken,

Swijght al stille mijn Lief en laet jou vragen zijn.

V.

Hoe kom ick by jou onder, Adelijn bruyn Smadelijn,

Moy meysje fijn:

Leght jou narmpjens over de mijn,

Het sal Sint Ian wel Somer sijn,

Swijght al stille mijn Lief en laet jou vragen zijn.

Trijn Ratels, uyt.

Kijck kyeren dus reyn, dus netjes kan ick mijn toe-maken,
 Dit 's noch mijn Bruyts huyck, 't is van dat ouwe testements laken,
 Dat soo dick en starck is gelijcken ien eecken planck,
 Wat dunckje staetse me niet wel, en isse niet van passe lanck?
 In wat duncktje van me rock, in van me jack, heb icket niet klaer ehouwen?
 Al is't niet op sijn nuwe snofs, vol ployen en vol vouwen,
 Dat schaet niet, 't is hecht inne starck, 't is gien lichte zijt
 Of kranck stof, dat wijt gaept en niet en bijt,
 En 't is fraey inne wel emaeckt, want me moer-zaliger haddet de snyer wel bevolen,
 In oock stondser by, soo dat hyer niet het uyt estolen,
 Trouwe de man had sulck gebreck niet, men moer dee't maer om de leus,
 Men wiste doen van gien stelen, de luy waren te conscientieus;
 Maer nou gatet uyt de kerf, want onse Goosen wist onderdaeghs soo op te snappen,
 Datter ien seker snyer was, die an ien man verkoft had seven hondert gulden an lappen,
 't Gheen hy door lanckheyt van tyen, deur 't oogh vande schaer had ehaelt,
 Inde goe luytjes mit de kleynste snipperingetjes betaelt:
 Is't dan wonder dat sulcke luy hooge huysen timmeren of koopen,
 Of datse haer van heur jaerlijckse renten kennen bedropen?
 't Geeft mijn niet wonder hoe hy soo schielickj op de baen bromt,
 Maer dus gatet dat hy an sulcken schielicken rijckdom komt:
 Waer sou 't aers van daen komen, de winsten loopen ien mensch soo niet over,

B1r

Gelijckmen huylendaeghs siet, 't wort met ien ambachts-man hiel pover:
Kijck daer komender veel, sy worden door lanckheyt van tyen sterck,
Het den ien wat te doen, d'ander onder-loopt het werck,
En seyt heerschop ick selje dat soo goet koop maken,
In soo fraey dat het niemant en sel keune laken,
Soo dat den ien den aer inde gront bederft,
In daer komender wel twintigh aen tegen datter ien sterft,
Elck soecktem mier as aer, de menschen worden hiel eygen-batigh,
Niemant gunt sijn naesten goet, ja vaer inne kint sinne mekaer hatig:
Summa summarum de werrelt is vol bedrogh en twist,
Vol nijdigheyt, vol dievery, vol schalckheyt en alle argelist,
In oock is't ien benaude tijdt, daer 's niet te verdienen:
In mit dese krijgh selter niet op beteren sou ick mienen,
Want alle neeringen slappen, in elck ien die klaeght,
Daer 's niemant schier die na eenighe waren vraeght,
En 't gelt komt uyt de luy haer handen hiel sober,
Niement wil van't grootje, elck ien werpt noot over,
En wat komender al bankrotten voort,
In kort eseyt, 't is langer niet soo as 't wel hoort:
Dan wat wil ick oock alle dinghen bedisselen,
'k Mocht mijn eygen quaet selfs wel ierst verwisselen,
Doch 'k en heb mijn leven niet bedreven of ghedaen,
Of 'k wilt voor de wijdelicke werrelt wel in 't licht staen:
Al wort van mijn neeringh dien ick doe niet veel ehouden,
Nochtans is 't menschelijck want men sieter veel om trouwen,
Maer wat heb ick om de soetigheyt wel een gerit anme deur,
Dan van deuse schijt-valck, dan van ien ander monseur,
Daer heb jy 't dan, bo Katrijtjen woors dae galante basinneke,
En weety nie wien ick meyn, dae wooterlants boerinneke,
Daege loostent van Wormer voor ou nam:
Ja Singjeur, seyde ick, die is al uyt Amsterdam,
Want sy was swaer by ien rijck Schipper, daerse lang had by eseten,
In die lucht kreegh de Schout insen neus, die wouwer stracx me eten,
Soo datse datelijck nae den Haegh vertrock,
Bo Katriena saydy daes mayn een groot onghelock,
Ick ho door oors wel wat me ghecortiseert;
In voort gingh hy deur: Maer wat het die knecht oock wel ien gelt verteert,
In wijn en in bancket, 't was seker ien rustigh vryer,
Beschickten ick hem ien treuseltjen, ick kreegh ten minsten ien ryer
Voor mijn makelredy, wat dunckje mocht dat niet bestaen,
Ja deuse neeringh hetme seker gien quaet edaen,
Want ick kanme nou redelijcker wijs wel bedropen,
Daer ick in onse Govert saliger plegen met kackhielen te loopen.
Maer wat het hy oock menich pintjen edronke mette seun inde schuyt,

Die korts daer nae falieerde, wel machme seggen alle loopen hebben ien weer-stuyt.
 Mocht hy nou opsien, dat ick nou soo welletjes was van vermeugen,
 'k Wed hy hem tot in 't diepst' van zijn hert sou verheugen,
 Dan dat is vruchteloos, dat ick sulcken praet wil uyt-slaen.
 Maer allijckwel, 'k sou voor Jan Saly tot Martijntjes gaen,
 In dus doende sou'cker over-langhsem komen,
 'k Loof niet of die goe slocker het Cupido mit siel en lijf in enomen,
 Soo dat hy soo nau niet sel sien ofse juyst wel buyckt,
 't Is best dat die slechtert dat legh-hennetje mit dat jonge kuyckentje sluyckt,
 Soo raeckter de vaer mooytjes van ontladen,
 Wel verstaende niet sonder eenighe schaden:
 Maer dat hy heur ien hondert gulden vier vijf inder schoot smijt,
 Dat sel hy graegh doen, en wesen noch al blijdt,
 Dat hy sucken verlosser krijght voor zijn schijven.
 Nou 'k mach heen kuyeren sonder hier langh te blijven:
 't Is tijdt dat ick het datelick in 't werck stel,
 'k Wed as ick het haer segh datse wel blijdt wesen sel.
 Nou 'k machme spoen, soo ras as ick immers kan,
 As ick deuse steegh deur loop, kom ick vlack op het huys an.

Trijn Ratels gaet by Martijntje.

Trijn.

Goeden dagh Martijntje, wel hoe dus vrolick en dus kloeck an 't wassen?

Mart.

Ja niet waer, scheertme vry, mijn dunckt je keuntet altijdt passen
 Dat hier sulcken ongeredderden huys leyt.

Trijn.

Ay seght dat niet, Martijntje, dat 's gien roy van jou eseyt,
 Je sint wel tentigh inne klaer op al jou dingen;
 Hoe souter legge lieve kint, daerme dus wasse, plasse, in wringe?
 Maer Martijntje, 't geen ick an jou sie kan ick niet wel uyt nocke.

Mart.

Wel wat is dat?

Trijn.

Maer datje mit jou dicke buyck noch soo over de tobbe keunt bocken:
 Doen ick swaer was 't was mijn onmeughelijck dat ick'et sou hebben edaen,
 'k En konne neygen of buygen, 'k most altijdt leggen of staen.

Mart.

'k Heb daer gien werck of, 'k ben Godt zy ghelooft hiel kloeckjes.

Trijn.

Maer wat was jy?

Mart.

Men luyer-mant, so van flepjes, van mutsjes, in navel-doeckjes,
 Inde borst-hempjes heb ick emaeckt van katoen-doeck, sy sinne soo saft as zijt.

Trijn.

Maer hoenier is jou rekeningh wel ten eynde, op wat tijdt?

Mart.

Maer goelickjes over vijf of ses weecken.

Trijn.

Jae seecker, soo weynigh tijdts, dat sel haest wesen verstreucken,
Maer Martijntje, 'k heb in mijn selfs schier quaet vermoen.

Mart.

Wel waer van?

Trijn.

Maer dat hy jou dit werck dus allienigh laet doen.

Mart.

Waerom niet, Trijntje, jae maer watten slechten kal,
Dat ick 'et immers ien ander liet doen, soo sou 't wesen credo over al.

Trijn.

Dat 's waer, maer jou boeltje, versoeckt hy jou altemet noch ien reys?

Mart.

Och jaey.

Trijn.

Maeckt hy alle dingen al fraeytjes na den eysch?

Mart.

Wel jaey.

Trijn.

Eel is dan zijn hert, kijck ick moetet jou vragen,
Want ick weet hoe moeyelijck dat het valt ien verhole kijnt te dragen
Maer zijn Ouwers, weten sy 't oock niet dat jy by hem swanger gaet?

Mart.

Och neen, lieve Trijntje, watje doch al praet,
Sijn Ouwers weten, daer toe wertet al te stil ehouden.

Trijn.

Soo hoor ick wel het hy jou niet in 't sin te nemen of te trouwen.

Mart.

Och neen, daer toe bin ick veel te slecht van af-komst in van stam.

Trijn.

Jae dat sou hy eseyt hebben doen hy de eerste reys by jou quam,
Maer jou eer sel jy daer niet ien mijt voor krijghen?

Mart.

Och jae, ses hondert gulden, maer jy moet swijghen:
Want daer 's noch niemant anders die hier of weet,
Dan sijn Moers suster, wel verstaende zijn Peet.

Trijn.

Swijge, lieve kijnt, daer hoeffe gien sorgh voor te dragen,
Maer sulcken jongen bloem haer eer quijt, 't is te beklagen,
Wel 't kijnt datter komt, wie sel dat houwen, waer sel dat heen?

Mart.

Dat het hy mijn belooft te Buyckschoot in Waterlant te besteen.

Trijn.

Dat 's al wel, daer mee selje jou eer niet weer krijgen,
Want daer een ander spreeckt, lieve kijnt, selje moeten swijgen,
Daer van mochtje wel willen datje weer ter eeren waert ebrocht;
Wat dunckt jou dat ick een ander vryer voor jou op socht,
Die nou noch troude eer datje waert bevallen.

Mart.

Och dat 's verloren epraet, dat 's toch niemendalle:
Wat sou hy seggen dat ick binnen een weeck vijf ses inde kraem lagh.

Trijn.

Wat niet een mijt, hy sou mienen dattet soo hoorde als hy 't jongetje sagh;
Wy stellen hem wel wijs maecken datje als sommighe wat te vroegh sint ekomen:
Och lieve Martijntje, dat wort huydendaeghs soo nau niet enomen,
De beste halen nou al kyeren van een weeck seven acht,
Lieve moer dat 's nou een volkomen en ien wel gedrage dracht,
Jae Princesse, Gravinne, Keuninghinne, kanne sulcks veel gebeuren,
Daer van offer de luy wat van seyde, jy moster jou niet iens an steuren,
In hum sel jy huyven en doecken soo as jy selfs begeert,
't Is toch ien goethertigh slocker, je hebt hem wel haest verheert.

Mart.

Wel wie is het dan, sou hy soo nedrigh onder mijn gebiet buygen,
Dat loof ick qualijck, dat kan mijn hart niet welletjes tuygen,
Ay seghtet mijn toch, want mijn hart dat joochter nae,
Nou roert jou lammere tongetje, en seghtet doch wat dra?

Trijn.

Dat sel ick doen, wilt wel op mijn reden letten,

Maer jy moster jou niet in ontroeren noch niet in ontsetten,
 Of 't niet nae jou sin en was, want siet hy is so wat slecht en recht,
 Maer niettemin hy is ien schickelijck en ien deughdelijck knecht,
 In sijn naem wil ick voor jou oock niet verbloemen,
 Want inde waringh gaense hem Jan Saly noemen.

Mart.

Jan Saly, Jan Saly, wel dat 's ien kruidighe naem,
 O mijn, ick lachme slap, 't bin schier uyt mijn aem.

Trijn.

Nou lach soo scheets niet moer, daer sinne vande ronde schijven, soo van roon as witte,
 Je soud, mijn lieve kint, al warmpjes by hem sitten,
 Je mocht wel willen datje die dagh, die uur al sagh,
 Dat deuse verschreve Jan Saly an jou groene sy lagh,
 Soo wistje wat voor ien vaer datje voor jou kint soud nemen,
 Daer 't aers hielendal sel van jou vervreemen,
 Daer van hebje ien moerlijck hert in jou lijf, slaet hum toch an,
 En trout Jan Saly voor jou wettelicke en deughdelicke man,
 Soo brenghje jou kint in jou selver weer ter eeren,
 Daerje anders by gien deughelicke luy soud meugen verkeereren,
 Want elck sou jou achten voor licht, voor ien scheuck, ja voor ien hoer,
 Daer van doet het doch, want ick raeje as jou vleyselicke moer,
 Het sou mijn moeyen datje tot sucken oneerlicke val soud komen,
 Daer toe heb ickje noch te lief, al wortet mijn dus qualick of enomen.

Mart.

Nou Trijntje, je hebt ien misverstant datje sulcke dinge seggen sel,
 Al 't geen je mijn eseyt hebt behaeghtme wonderlicke wel;
 Maer Jan Saly, Trijntje, dat klonck mijn soo vreemt inmen ooren,
 Mijn dunckt dat ick mijn leven niet en quam daer ick sulcks quam te hooren.

Trijn.

Dat doet sijn stilligheyt, in dat hy drooghjes praet, daer van issem de naem egeven,
 In daer moetje jou niet an stooten de dagen van jou leven,
 Want daer sinder so veel die bynamen krijgen, sy moeten 't al avejere,
 Dat'er quaet om worde, sy dienden 't staeghs te deffenderen:
 Daer van soo 't ouwe spreek-woort ons leert,
 't Is beter wel geavejeert, as qualijck gedeffendeert,
 Want daer souwen aers wel groote neer-lagen uyt rijsen.

Mart.

't Is waer Trijntje, ick moet jou in dit stuck prijsen,
 Wy komen daer mee ghelijck in ien schuyt,
 Nu laet varen dat praetjen, dat's al uyt;
 Maer allijkwel Trijntje, sou ick Jan Saly an-slaen, sou ick 'et durven beginnen?

Trijn.

Jaeje segh ick, dee jy 't niet je waert mal en uyt jou sinnen,
 Want je keunt jou leven jou eer niet beter weer krijghen, in dat onder decksel van ien aer,
 Soo souje voor jou Jongetje krijgen soo ien beschermer van ien vaer.

Mart.

Dat's waer; maer mijn boeltje vrees ick selder hielendal teughen wesen!

Trijn.

Wat, niet ien mijt, wy sellen hem met ien schoon praetje wel belesen:
 Kijck, dus moestme seggen, datjem namt voor ien beschermer van zijn kinderen,
 In dat as hy wou, je siet mijn wel, zijn komen niet hoefde te verminderen,
 In datjem tot zijnen dienst altijd te spraeck selt staen;
 Oock sel jy sien dat deuse saeck dan hiel ondieft sal gaen,
 In datjem als van te voren alle vriendelijckheyt selt bewijsen,
 Dan selje sien dat zijn hert van vreughden of sel rijsen:
 Want ick weet het kint, ick kan de vryers haer aert,
 Sy hebben de vrijsters om ien dingetje noch lief en waert,
 In oock souje dan met alle vryigheyt meugen mallen,
 In al watter komt sel voor Jan Saly zijn rekenschap vallen;
 Hoe sou hyer dan tegen keune wesen, as jy hem dit dus seght,
 In al de text mooytjes op zijn elvendartighst uyt leght.

Mart.

Hoe Trijntje, sou'ck Jan Saly voor mijn wettelicke man trouwen?
 In sou'ck daer-en-boven noch mijn boeltje an houwen?
 Dat sou gien vreught in brengen als hy sulcks vernam,
 Of as mijn boeltje mijn altemet iens versoecken quam,
 Want hy souwer reen toe hebben dat ick'em dus ginck vertoornen,
 En hiel smadelijck met hoorens ginck behoornen.

Trijn.

Wat, niet een mijt Martijntje, deynckt niet iens soo veer,
 Reken jy dat voor schant, dat 's huylendaeghs voor sommighe vrouwen eer:
 In ick wister jou mitter haest wel ien partijtje by men kaer te krijgen,
 In ick souse oock wel noemen, maer 'k sel om d'eerbaerheyt swijgen,
 't Sinne mijn manieren niet dat ick elck ien over den hekel hael,
 Nochtans weet ick van veel vrotjes 't rechte smael,
 Waerom, en hoe syer ierst toe sinnen ekomen,
 Trouwen, 't wort van heur mannen soo hiel qualick niet enomen,
 Sy sinne goethartigh, lijckt het wel, sy sien 't met goe oogen an,
 In oock souwense alle daeghs soo niet meugen sloven in de bier-kan;
 Gelijcken 't lestent beurde vande waerdin inde drie vriese vrouwen,
 Die mit ien aer, doch, 'k sel mijn mont houwen.

Mart.

Wel dat is seker ien Joseph eweest dat hy sulcks toeliet.

Trijn.

Sou hy niet Martijntje, moetense dickwils niet,
 Waer souwense aers de kost krijgen, sy moetender of leven,
 Want tot wercken sinse bedurven, sy kannender niet weer toe begeven,
 Soo dat de vrou door noot sulcks dick moet bestaen,
 Souter aers op deuse werrelt wel gaen,
 Want daer is huylendaeghs niet veel te winnen,
 Al deetmen al sijn best met nacht en dagh te spinnen,
 't Breght gien soon anden dijck, heb ick'et selfs niet besocht;
 Jae wat heb ick vanmen leven wel ien wercken ewrocht,
 't Was altijdt after 't net, 'k was altijdt even pover,
 In nou gort zy ghelooft schieter schieter wel ien stuyvertjen over.

Daer van wilje van mijn wijselick wesen eraen,
 Soo wilt dit hylick van Jan Saly voor al niet af-slaen;
 In oock sou'cker mijn boeltje onder tyen by laten verkeeren,
 Want wie selder wat of weten, noch 't selje an jou gangh niet deeren,
 In al watjer van krijght, deynckt, 't is altemael winst,
 Daer van doet het doch, hoe sinje soo geweldigh ienrinst?

Mart.

Ja wel dus doende souje mijn tanden wel waterigh maken,
 Hoejer mier van spreeckt, hoe ick mier begin te haken.
 Al 't geenje mijn eseyt hebt, bevin ick inder daet oock waer,
 Hoenier lockt het doch, hoenier maeckjet best klaer?
 Want ick dien niet langh te wachten, of ick voor me tijdt begon te kraken.

Trijn.

Wel, over ien dagh twee drie, so selle wy 't schicken klaer te maken;
 Hy moet jou acxkacks op sijn benier wat vryen,
 In of hum de groenigheyt over quam, wiltet met lijdsaemheyt lyen,
 Soo keunje seggen dat hy zijn lust van te voren het by jou eboet.
 Wel wat dunckje schaepje, en is die vont niet goet?
 Jae al souje selfs ierst wat ande veter tockelen,
 In as dan me lieve kint, sel hy van selfs wel beginnen te hockelen.
 Men moet lijckt het wel al te met ien dingetjen om best wil doen;
 Voelje dat nou wel, kanje dat selfs niet wel bevroen?

Mart.

Och ja, maer hoenier sel mijn lely d'ierste reys byme verschijnen?

Trijn.

Maer tavont te negen uren, seljem an jou deurtje vijnen,
 Paster op, set het vry te deegh in kier.

Mart.

Och hoe komt de tijdt noch, was hy doch al hier,
 'k Begin nae hum, as ien visje nae 't aesje te haken,
 Och 'k wouwe menkaer al monght an monght mochten anraken.

Trijn.

Maer jou boeltje moetje deuse saeck ierst te kennen geven.

Mart.

Wat sou'ck Trijntje, leyt daer soo veel an bedreven?
 Dat sel hy ontwaer worden, as hyer hum d'ierste reys siet.

Trijn.

Neen, seghtet hem ierst, begint sulcke dingen niet:
 Wilt, segh ick, van jou ouwer eraen wesen.

Mart.

Wel, ick selmen hier in oock laten belesen,
 In ick stelmen oock onder mijn ouwer heur ghebiet,
 Daer van seght soo jy 't begeert, ick doe soo jy men hiet;
 'k Hoop niet dat het tot mijn qualijck varen sel wesen.

Trijn.

Och neen, mijn lieve kint, dat hoeftje niet te vreesen:

Dat ick dat wist, 'k hiel mijn tongh veel liever t'huys,
Want dat het jou qualijck gingh, 't sou voor mijn wesen een kruys,
Daer van geeft hem de saeck datelijck te kennen,
Durf jy niet, wiltem tot oncers sennen;
'k Weet dat inde rechte kreuck te praten, sonder ienigh rumoer,
Och ick weet dat kint te halen, trots ienighe vroemoer:
Hoenier is de uur dat jy jou boeltje altijd hebt waer enomen?

Mart.

Maer hy het altijd ontrent te sevenen ekomen.

Trijn.

Te sevenen, hoe laet is 't nou?

Mart.

Vijf.

Trijn.

Jae is het seecker soo laet,
 Mijn dunckt ick heb mijn tijdt hier hielendal verpraet:
 In dus doende sou'ck Jan Saly wel laten wachten,
 In oock is hy al anme deur sou'ck wel achten,
 Want hy sou bescheyt hooren hoe'ck mit jou bin evaren.
 Wel Martijntje hoe sel jy 't best mit jou boeltje klaren,
 Sel jy t'samen te sevenen komen, datwer iens ien gat in slaen?

Mart.

Och jae, dat sel voor al vast gaen.
 'k Ben hielendal tot het hylick van Jan Saly ghenegen,
 Daer is niement oft niement, dieme dit praet tegen,
 Seght dat hy tavont te negenen komt, laet hy niet verlangen,
 'k Sel hem vriendelijck en blyelijck en vrolick ontfangen.
 In te seven uren sel ick mit mijn boeltje tot jouwers gaen,
 Daer 's nou gien falikant an, latet daer vry vast op staen.

Trijn.

Wat soo siet, 'k dacht of ick jou niet sou beweghen,
 Dan alle dingh komt op het lest nou weer te deghen,
 Nou set jou tobben ewegh, en maeckt jou fraeytjes op,
 Het macher toch wel of van deuse komenschap;
 Nou dat 's gangh Martijntje, ick selje dan flus verwachten;
 Maer hoenier sey jy oock te sevenen of te achten?

Mart.

Wel te seven uren is't immers eseyt.

Trijn.

Wel an, ick gae, en brengh Jan Saly dit bescheyt.

*Binnen.**Jan Saly uyt, om bescheyt.*

'k Hoop in ick sorgh, ick sin in duysent vreesen,
 Wat bescheyt ofse het? Hoe mach het toch al wesen?
 Of ick aenganck sel krijgen by dese moye meyt,
 Daerseme over ien uur vijf of ses soo veel van heeft eseyt,
 Was 't waer, 'k wist niet as van alle weelden,
 Dan ick durfme sulcks niet iensjes inbeelden:
 Vermidts ick 't vryen noyt mijn dagen heb versocht,
 Noch noyt edaen, noch noyt edocht;
 Want ick heb wel ehoort dat de meysjes qualijck sinne te bepraten,
 Daer van heb ick al men leven 't vryen nae elaten:
 Dan deur de liefd', die by mijn ginck dus wreedelicke dueren,
 Heb ick ien wel-bespraeckt vroukje voor mijn uyt gaen stueren,
 Op hope datse mijn sou krijgghen deus goddin,
 Daer ick vernoeght, en oock te vrede mede bin.
 Dan doch de tijdt ghenaeckt dat ick het haest sal hooren,
 Of mijn verweende aenschijn haer sel meugen bekooren.
 Nou dat 's gangh, dat kostje datelick om bescheyt,

Soo ick wel sie, soo duncktme datse in 't veynster leyt.

Jan Saly aen Trijn Ratels deur, ende sy komt by hem.

Ian Sal.

Goeden dagh troosteres, vrou van alle vrouwen:
Heb jy ienighe troost in jou, soo wiltet niet verborgen houwen,
Hoe vaerje mit mijn saeck, wat hebje voor bescheyt?
Ick bid dat jy mijn dit ten briesten iens uytleyt:
Mijn waerde Prockereures hoe vaerje mit mijn pleyten,
Hoe kloeck soo sinje oock, wat recht jy aen voor feyten?
Offer wel ien in Europe sou wesen die jou 's ghelijck is?
Neen sou ick mienen, ghelijck ick oock vastelijck gis;
't Geeftmen wonder datme inde history niet vint van jou eschreven,
Nademael datje soo weet te praten, in soo aerdigh weet te leven.

Trijn.

Wel hoe is het Jan scheerje de geck met mijn?

Ian Sal.

Och neen Trijntje, dat somme van herten liet zijn:
'k Moet jou eer of ick wil of niet bewijsen,
Jae 'k moet jou lof tot aen 's Hemels firmament toe prijsen.

Trijn.

Wel Jan, hoe dus hoofs, dit heb ick noyt an jou bevonden,
Dat ick jou niet en kon 'k sou miene datje voor ien groote potetaet was uyt esonden,
Had ick dat eweten je mocht jou woort selfs wel hebben edaen.

Ian Sal.

Och neen Trijntje, 'k sou sulcks niet hebben durven bestaen,
Maer hoe vaerje al, is het klaer, hoe meughje soo langh swijgen?

Trijn.

Wat mienje Jan dat het soo haestigh klaer is te krijgen,
Praet eerst van komen, dan meughje al voor jou borst slaen,
Dat ick om jouwent wille soo veel heb edaen.

Ian Sal.

Komen! och ick kan om mijn doot doch niet vrijen.

Trijn.

Jae wel, mijn slocker-hals, soo selje jou leven niet bedijen;
In oock wil jyse eerst sien wat voor fatsoen dat het is sou'ck hoopen,
Want je wilt gien Kat in ien Sack koopen.
Ick heb nou de ruyghste tocht voor jou of estaen,
Soo datje daer vryelijck en onbeschroomt meught gaen.

Ian Sal.

Maer hoenier toch, wat uur selse mijn d'ierste reys ontfangen?
Seght het doch, want mijn hert begint gheweldigh te verlangen:
Ick bidje datje mijn dit doch datelijck uyt-leyt.

Trijn.

Maer tavont te negen uren soo hetse mijn eseyt.

Ian Sal.

Is het waer, sel ick mijn Princes dan beoogen?
Och neen, och jae, mijn dunckt dat ick van de aerd inden Hemel bin etogen,
Och hoe verheught mijn hart, mijn dunckt ick bin in ien Hemelsche melody.

Trijn.

Wel Jan raesje, wat is dit voor mallery?

Ian Sal.

Och neen, maer ick was inde blijdschap soo geweldigh op eresen
Dat ick schier twijffelden of ick men selfs al mocht wesen.
Waer woontse doch, segtet mijn, want ick binder om verlegen?
O klock, o klock, hoenier slaeje noch iens negen?

Trijn.

Nou verlanght dus niet, 'k selje seggen waerse woont,
't Is ien meysje, s'is waerdigh datse wort ekroont,
In sy is ien tasje nae nou lijf, kan jyse maer bedingen,
Want sy kan fraeytjes leven, en oock braefjes singen:
Soo datje jou wesen al op sijn parmafoys moet bestieren,
Mit ien hoffelijck ghelaet en parmantige manieren,
In jou aensicht moetje setten inde derde ploy,
In jou bientje after uyt, fraeytjes in hiel moy,
In jy moet soo licht als ien giest langhs de aerd swieren,
Kijck ick selje noch ierst te deegh vryen lieren:
Want ien vrijster geweldigh op de fraeyheyt van een vryer let.

Ian Sal.

Jae dat sel ick wel doen, ick doe die dingen hiel net;
Seght slechts waer ick tavont sel gaen vryen,
Want mit dat woortje kanje mijn altemael weer verblyen.

Trijn.

Nou wy sellender ien eynt af maken, ien beylingh hetter twee,
Want jy verlanght gheweldigh soo'ck wel sie.
Maer sy hiet Martijntje, inse woont naest de drie dreggen.

Ian Sal.

Martijntje, dat loof ick qualick! wie sou 't seggen
Dat sulcken netten diertje mijn te spraeck sou staen:
Geckjer oock mee, bin ick oock verraen?

Trijn.

Och neen, maer je moeder gheweldigh op an kappen,
Want lichlijck souwer ien voor jou riet wesen, dieder mee heen sou snappen,
Daer van besteeckt jou dingetjes wel inne vast,
In let wel op jou reen, siet toe dat jyer op past,
Want de wacht die is jou rechtevoort bevolen:
In al wat tot jou vordel streckt en hout dat niet verholen,
Ick hebber mijn best door dees tijdt ghenoegh toe edaen,
In wat ick noch kan doen wil ick garen voor jou bestaen.

Ian Sal.

Dat 's troostelijck, in ick danckje voor de eerste tocht,
Dieje dus vlytigh en dus yverigh voor mee hebt volbrocht,
Ick gae dan te negenen heen, ghelijck de vryers vryen,
Het selme wonder doen of ick wat sel bedyen.

Trijn.

Doet soo men vaer, en schickt datje jou te negenen heen packt,
En brenghrtme morgen bescheyt hoe jy 't hebt of ehackt.

Ian Sal.

Dat sel ick doen.

Trijn.

't Is wel mijn kint van minne,
Jy sint ier de poort-klock luyt al binnen.

Binnen.

Rogier de Pol, uyt.

Of de Fortuyn wel grooter luck sou kennen geven,
Als ick heb, alle daeghs dus dertel in te leven,
Ick droom niet of ick heb't, ick deynck niet of 't ghebeurt,
't Is nummer nacht of dagh dat iens mijn hartjen treurt,
'k Ben altijd even fris, 'k weet van gien andere saken,
Als by veel vrouwtjes schoon mijn vrolick staegh te maken:

Daer ick mijn meeste vreught ter werelt in bevijn,
 Als oock in snaer-ghespel, en in de soete wijn,
 Die wy met soet ghesangh soo lieffelijck door-spoelen,
 Dat dan dat hertje schijnt van vreughde te krioelen;
 Wat heb ick oock ien lust, wat heb ick oock een vreught,
 Wat kittelingh ghevoel ick in mijn jonge jeught:
 Isser yets 't hartje tuyght, 'k selt voor 't lijf sien te krijgen,
 Ha reuckeloose tongh, beteugelt u, wilt swijgen,
 Waerom toch swijgen? neen, ick volgh mijn oude lust,
 De geyle prickelingh moet zijn toch weer gheblust.
 Want anders gien gheneught en soud' ick keune rapen,
 Of ick sou staeghs al duttent, oock leggen droomen, slapen,
 Daerom vermaeckt u doch, ghelijck ghy altijd pleeght,
 Soo gheniet ghyse weer, ghelijck ghyse altijd pleeght,
 Soo gheniet ghyse weer, ghelijck ghyse voor deus kreeght,
 Van vROUTjes schoon en rijck, doch mont en wilt niet roemen,
 Want qualijck deed' ghy toch dat ghyse dus ginckt noemen;
 Denckt wat het spreek-woort seyt: Die hebben wil de wil,
 Die snoert zijn lange tongh, en swijght vry datelick stil,
 Soo blijftet onder u, en onder 't lieve roosje,
 Van u, en van u lief, en uyt-verkooren troosje.
 Soo doe ick, in ick hou dit spreek-woort voor de keur:
 Daerom soo gae ick strack na mijn Martijntjes deur,
 Die mijn met lijdsaemheyd nu al sel sitten wachten,
 Want ick hoop deuse reys by haer iens te vernachten:
 Maer holla, 'k siese staen, sie ick ter degen wel.

Martijntjen uyt, staende in haer deur of sy peynsde.

Och jae, sy is 't, sy weet dat ick haest komen sel.
 Wat machse doch alleen dus eensaem hier staen treuren,
 Ick moeder uyt deus dut nu datelick iens versteuren.

Hy gaet nae haer toe, en spreekt deuse woorden.

Goeden dagh Martijntje lief, hoe staje dus versuft?
 Hoe nu, wat let jou doch, 't schijnt schier je bint verbluft?

Mart.

Och neen mijn Lief Rogier, wilt dat niet iensjes peynsen,
 't Was mijn onmogelick dat ick voor u sou veynsen,
 Ghelijck ghy immers weet, 't hart leytmen op mijn tongh,
 Om 't uyt en mijn Lief het geen mijn opwaerts drongh.
 Want een saeck, o mijn troost, soud' ick u openbaren,
 Dan 't hart is te beschreumt, 'k darft u schier niet verklaren,
 Vermids u achtbaerheyd mocht nemen dit in 't quaet:
 Nochtans soo duncktme streckt het tot een goede raet,
 Jae tot soo goeden raet, en tot ons beyder voordeel,
 Ghelijck ghy oock seggen selt, indienje maer u oordeel

Oprecht, en nae u gromt te degghen segghen wou,
 Ghelijck ick immers hoop, in oock wel vast vertrou,
 Dat uwe wetenheyt soo verd niet iens sal treden
 Buyten het wetend spoor van alle redelickheden.

Rogier.

Och neen Martijntje Lief, hebt sulck vertrouwen niet,
 Dat mijn onwetenheyt boven mijn wijsheyt vliet:
 Daerom soo wilt u hart nu vryelijcken uyten,
 En u verburgen smart laet niet te rugghe stuyten.
 Mijn waerde Troosteres, waerom swijgh jy nu stil?
 Ghy die in alle dingh toch altijd deed mijn wil,
 Waerom sel 't hertje doch dus schreupeloos staen swijgen?
 Of sel 't ten lesten nu voor haer Lief schaemte krijgen,
 Dat hoop ick immers niet, och jae, 't hart is beklemt,
 Dat eertijds 't geen ick wou was altijd eens bestemt,
 En nu dus schreupeloos, hoe mach dit doch dus wesen?
 Spreeck op 't geen jy begeert, en wilt voor my niet vreesen,
 Al 't geen ghy uyten wilt, 'k neemt u niet qualijck of,
 Jae 't zy dan hoe het zy, jae al wasset noch soo grof.

Mart.

Dit woortjen, o Rogier, neem ick in danck nu an,
 Mijn waerde Lief, mijn Heer, aenhoort mijn reden dan,
 Die'ck met eerbiedigheyt ten breetst sal laten hooren,
 Wat dat u troosteres ghekomen is te vooren.
 Ghy wetet, o mijn Lief, hoe dat ick swanger ben,
 In dat ick boven ien weeck vier vijf niet gaen en ken:
 Soo heeft een seeckere vrou mijn dit nu gaen voor-houwen,
 Of ick niet was ghesint ien Jonghman haest te trouwen;
 Waer op ick antwoord' neen, seer yverigh en ras,
 Doch sy wist wel dat ick by u Lief swanger was,
 In dat ghy alle daeghs by mijn hier quam verkeerren,
 Waer tegen ick niet seggen mocht hoe seer ick oock gingh heeren;
 Maer heeft ten lesten noch veel grover of gheleyt,
 Doch niet mijn waerde helft buyten de redelickheyt:
 Maer sprack aldus, ghy bloem van alle jonge bloemen,
 Hoe seer sin jy verneert, jy meught van jou eer niet roemen,
 Soo langh jy ongehwt dus wellustelijck leeft,
 Daerom u totte echtelicke staet begeeft:
 Want ick weet nu een knecht die u wel sal beminnen,
 En die blijd wesen sal indien hy u mach winnen;
 Want siet, sprack sy, 'k ben van hem hier toe gheport,
 Want hy schier dol, ontsint, om u Martijntje wort,
 Met meer omstandigheyt, en soete lieve woorden,
 Soo datse, o Rogier, mijn hier schier mee bekoorden:
 Doch om u achtbaerheyt liet ick dit woortjen nae,
 Om t'hooren of jy oock hier in bestemde jae.

Rogier.

Wat sou ick stemmen ja, wech, wech, 'k en macht niet hooren,
 Wat ydele snatery, soo lel jy an mijn ooren:

U trouwen, wat ick hoor, 'k en looft niet, 't is niet waer,
 Want jy nou immers schier op 't uysterste gaet swaer:
 En of 't schoon oock soo waer, selt ghy mijn dan vergeten?
 En sal mijn goet-doen dan soo haest'lijck sijn versmeten?
 Dat had ick noyt ghedacht, dit heb ick noyt bespeurt,
 Nu sie ick watter onder deus snoo vrouluuy ghebeurt.

Mart.

Neen neen, mijn waerde Lief, de meeningh is soo niet,
 Dat ick u derven sou, 't waer mijn het grootst' verdriet
 Dat ienigh mensch op aerd sou meugen oock ghebeuren,
 Daerom mijn soetertje wilt u hier niet an steuren,
 'k Verlaet u nimmermeer, dus treurt niet in u rou:
 Wat is 't dan dat mijn Lief meer hebben willen sou?
 Want dit is mijn voorstel, dat deus mijn bracht ter eeren,
 In dan sou jy, mijn hert, evenwel by mijn verkeerren;
 Ick doet maer om ons eer en kakelingh van de lien,
 Die doch op sulck bedrijf ghemienlijck altijd sien:
 Want dan sou jy met vreught, met vrolickhey, met lusten,
 Wanneerje maer begeert, dus weeligh bymen rusten:
 Noch jy draeght dan gien sorgh voor 't kint dat komen sal,
 Noch oock voor al de rest, 't is voor u beschermer al;
 Want 't is een slechte sul, men mach hem wel wat loeren,
 Hy moet de naem van vaer as sommighe mee al voeren;
 Daerom sou ick het doen, en tot geen ander ent,
 Want ghy, o Trooster, staet te vast in 't hart gheprent;
 Voor mijn 'k en sou ter werrelt gien liever dingh begeeren,
 Nademael 't oock strecken sou tot onser beyder eeren,
 En tot u voordeel oock, doch niet tot mijnder scha,
 Want jy soud u beloft toch immers komen na?

Rogier.

Och jae'ck Martijntje lief, maer hier in gae'ckme stooten,
 Want daer ick eertijds heb de vreught alleen ghenooten,
 Daer sal een ander nu mee hebben van de wil.

Mart.

Ay hart en seght dat niet, ach Liefste swijght doch stil,
 't Is een slaep'rigen bloet, hy 's op sulcks niet bedreven,
 Dat blijktt wel aen sijn naem dies' hem eerst heeft ghegeven,
 Ick loof 's heeft hem in als te deegh wel ondertast,
 Want sy gaf hem de naem van Jan Saly een droogen gast.

Rogier.

De naem seght ghy die heefsem wel ghegeven,
 Maer de daet gis ick die hetse wel verswegen,
 Om de eerbaerhey, en om de ghemeene luy haer praet,
 Want men weet toch wel wat tot sulcke dinghen staet.

Mart.

Dat 's waer, maer datjem saeght, je souter hem oock voor houwen.

Rogier.

Nochtans soud' ick hem niet by mijn Suster vertrouwen.

Mart.

Ick voorwaerlijck wel, sulcken lebbigen Jan,
Daer 's nae'ck wel ehoort heb niet ien soeten beet an.

Rogier.

Dat oordeelen sy nae dat sy hem esien hebben van buyten,
Maer dat kenje uyerlijck van buyten soo niet uyten.

Mart.

Dat 's waer, maer ick'et nochtans vastelijck vertrou,
Want anders waert mijn leet dat ick hem aenslaen sou.

Rogier.

Dat woort ontfonckt mijn hert, hier gaet ghy mede winnen,
Daer ghy mijn dus om bid, jae mijn versteurde sinnen
Die zijn nu gantsch gepaeyt nu ick u trouheyt sie,
Maer wie bracht u dus aen, ay liefste seght doch wie?

Mart.

Dat sel ick doen mijn Lief, mijn lust van alme leven,
Maer eerst soo moet ick u ien vijf ses kusjens geven.

Sy soent hem.

Ach hoe soet is den dou die op u lipjens leyt,
Mijn dunckt de lieve geur rontom mijn hartje dreyt;
Ach laet u lieve mond de mijne noch eens raecken,
Jae 't schijnt u jonge wicht gaet hem hier door vermaecken,
Want 't hippelt op van vreught, en 't schatert door ons lust,
Om dat ick u, en ghy mijn, dus lieffelijck hebt ghekust.
Maer wat sou ick mijn Lief terstonden aen openbaren?
Dat weet ick qualijck, nu, tsa sinnetjens wilt bedaren:
Daer schietet in men sin wat dat ick seggen wou,
Mijn Lief wou weten eens de naem al van dees Vrou,
En is 't niet soo mijn Lief?

Rog.

Och jae, wiltet me verklaren.

Mart.

Maer 't is hier Trijn Ratels, naest de drie kooren-aren.

Rogier.

Naest de drie kooren-aren, wel dat 's ien wel-bekende Vrou,
Wie sou dencken dat sy 'er hier me bemoeyen sou,
En seyse niet waerom, en uyt wiens last dat sy 't dede?

Mart.

Jae om u waerde eer, en om mijn eer oock mede,
Gelieftet u mijn Lief dat wy'er t'saem iens gaen?
Sy sel u 't gantsche stuck dan datelijck wel verslaen,
Want ick heb haer beloofd dat wy souden aenkomen,
Hoewel ick heb dit stuck nu anme selfs ghenomen,
Ick hoop niet datmen Lief hem hier aen steuren sel?

Rogier.

Och neen, ghy hebt ghedaen in alles wonder wel:
Kom, gaenw'er t'saem nae toe, soo hoor ick haer iens spreken,
't Is billijck dat ick mijn in dit stuck oock gae steken.

Mart.

Hier komen wy by 't huys, ick siese staen van veer.
Wat dunckt jou, hou 'k mijn woort?

Trijn.

Ja, sit wat t'samen neer.

Trijn Ratels uyt, en geeft haer elck een stoel, en sy gaen sitten.

Rogier.

Maer Trijntje, wat ick hoor hier anme Liefjes reden,
Dat jy haer aen ien knecht seer deughdelijck wilt besteden.

Trijn.

Och jae men lieve vaer, het sy jou dat verklaert?

Mart.

Jae ick heb hem flus 't gantsche stuck gheopenbaert.

Rogier.

Maer hoe, in op wat menier, sou jy dit hylick drijven?

Trijn.

Maer datje alleen in 't hert de liefste soude blijven.

Rogier.

Soo hoor ick in jou woorden komje over een?

Mart.

Och jae mijn waerde Lief, dat is oock 't geen ick meen.

Rogier.

Maer ick weet niet of dit hiel wel sel willen vlooten,
Want als hy mijn dick sagh, sou hyem'er wel an stooten.

Trijn.

Wat niet ien mijt, wy sellen wel seggen datje de voogt sint van heur,
In datjer inde redelijckheyt oock moet staen veur,
In dat heb jy altemet oock ien eerlijck aen-komen,
In hy is slecht en recht, j'en hoeft hem niet te schromen,
Of jou de groenigheyt over quam, de lucht sel altijd wesen klaer,
Is hy is huys, stuurt hem om ien oortjen of ien duyten an waer.

Rogier.

Dat 's goet, wil het ghelock mijn dit slechts toe-schicken,
Maer 't kijnt dat komen sel breeckt al de koop an sticken.

Trijn.

Wat niet ien mijt, draegh jy daer gien sorgh veur,
Was ick ghelijck as jy, 'k en achten 't niet een leur,
Want ick kender jou hielendal van ontslaghen,
En watter oock van komt sel ick voor jou uyt-draghen.

Rogier.

Dat 's wel gheseyt, in ick stelder mijn oock in gherust,
Hier op deus komenschap mijn Lief dan iens ghekust.
Maer hoenier sel deus Jool de eerste reys an-komen?

Trijn.

Maer nou te negenen, soo heeft hy 't voor-ghenomen,
Want siet hy dient niet langh te wachten, 't is tijdt over tijdt,
Sy het niet langh te gaen, noch oock niet langh respijt,
Daer van maecttet kort inne goet, onthout van mijn nu ditte;
In as 't dan klaer is, soo moetje me op 't hylick sitten,
Ghelijck als dat betaemt, as Man, as Vooght en Heer,
Kijck, je selter dan setten in haer alderhooghste eer.

Rogier.

Dat 's waer, dan wy sullen menkaer daer wel of spreken,
't Is noodigh dat wy dit voor deus tijdt laten steken;
Nou goenacht, Trijntje Jans, in wilt ghenoeghlijck droomen.

Trijn.

Jae wel, ick haddet niet van jou soo goet enomen.

Binnen.

Rogier.

Nou goenacht, Martijntje lief, siet toe dat jy soo vrijt,
Dat tot ons beyder luck dit huwelijck ghedijt.

Mart.

Maer ien kus, o mijn hert, moet ick u tot afscheyt geven,
Daer me wensch 'k u goenacht, o leven van mijn leven.
Wat dunckje luytjes, sprack ick niet wijslijck in bedaert?

Mijn dunckt ick hebje dat al welletjes of eklaert.

Binnen.

Jan Saly, gaende uyt vryen, uyt.

Dus gae'ck op mijn vryen, as ien Koe op sijn Kalven,
In om dat ick vry in 't praten sou wesen, heb ick met ien paertjen de borst gaen salven:
En om dat de stanck van 't bier uyt mijn keel niet en ruyckt,
Heb ick om de lieflijckheyt ien deel kruyt-nageltjes ebruyckt,
Want de vrijsters en hebben 't niet garen datme veel drinckt of tobackt,
In oock kan ick meysjes dieder de knechts wel hebben om esackt;
Daer van dochter mijn best dat ick dat quaet gingh verhinderen,
Want ick souwer mijn presentabelheyt ganschelijck me verminderen,

In oock is 't mijn menier niet dat ick veel inde herbergh kom,
 Want recht uyt eseyt, ick geeffer hiel weynigh, of gantsch niet om;
 In om de smaecks-halven heb ick'et voor deus tijdt niet edaen,
 Maer om dat ick wat te stouter en onbeschroomder sou durven angaen,
 In hoe 'k naeder kom, hoe 'k mier begin te aerselingen,
 Nochtans de liefd' gaterme schrickelijck en wreedelijck toe dringen:
 Hoe sel ick het noch beginnen, want ick ben in 't vryen hiel dom,
 Want als ick by heur komen sel, vrees ick sel ick staen as stom,
 Dan toch ick moeder nae toe, hoewel 't hert is vol vreesen;
 Siet hier kom ick te pas, hier staet mijn uyt-ghelesen.

Hy gaet by haer, en sy verschiet; en hy wijckt wat van haer.

Ian Sal.

Genavent Martijntje Lief, hoe vaertet kijnt, staeje wat en kijckt?
 Wel hoe, verschrick ick jou, troost, dat jy dus vanmen wijckt?
 Dat hoop ick immers niet, mijn eyghen herten blaetje:
 Nou kom wat nader by, ick kom hier om een praetje,
 Het welck ghedyen sel hoop ick tot ien goet end,
 In oock sou 'k mienen is jou dese mijn komst wel bekend,
 Of twijffel jy noch dat het yemant anders mach wesen?
 O deynckt dat niet, ick bin Jan Saly, en wilt voor mijn niet vreesen,
 Die bin ick, daer jou flus soo veel van is eseyt,
 En kenje mijn dan noch niet, spreek op mijn vriendelijckheit?

Mart.

Sin jy 't Jan Saly! jae wel 't lijf staetme noch van vrees en trilt.
 Wel hoe dus reyn en net? dit is te bijster wilt,
 Sulcken syen hoet, jae vaer je hebt wel daeghjes,
 Jou aensicht is verciert met deuse neer-leyde kraeghjes,
 Noyt vond ick ter werrelt sulcken overdadigen puyckje,
 Jae wel je sint epronckt, ien wambus met ien buyckje,
 In 't broeckjen staet as ien ael-korfjen, toch staet hiel niet,
 In sulcke nieuwe schoenen, en kousen van stemet,
 En sulcken braven mantel, 't is wel ien hiel fijn lapjen,
 En 't is noch fraey emaeckt, dus after mit ien kapjen,
 En duske fijne lubbertjes, ongesteven op jou hant,
 Jae wel je sint ien overdadigh en ien sindelijck quant,
 Je bint aers niet ofje uyt een koffertje waert elesen.

Ian Sal.

Nou beckje scheerme niet, 't is ien lutje te hoogh epresen,
 't Is op sijn ouwe wets, in daer hou ick het mee,
 Ick heb doch gien vermaeck in dese nieuwe snee.

Mart.

Jae dat loof ick wel, het oud gaet het nieu oock veer te boven,
 Hoewel sy 't weynigh doen in Steden en in Hoven,
 Daer van was ick as jy 'k veranderde noyt dit ghewaet.

Ian Sal.

Jae wel ick sin noch blijdt dat jou dit soo wel an-staet.
 Maer mijn aensicht, sou jou dat ien lutjen meugen bekoren?
 Dat vraegh ick jou, mijn hertje? want ick doe niet garen moeyten verloren,

Want as ick mijn liefd soo yverigh gingh op jou stellen,
In dat ick jou dan niet kreegh sou 'k me tot inmen doot toe quellen.

Mart.

Wel Jan, wat is dit voor ien vraegh? dit 's gien roy ekalt,
Hoe na mienje datmen sin soo datelijck op jou valt?
Neen vaer, die mostje mit lanckheyt van tijen winnen,
Mit dienen, mit loopen, mit smeken, mit *bidden*, en veel lieflijk minnen.

Ian Sal.

Soo doe'ck, maer waer toe al dat langh gheloop en het ghejacht?
Deynckt 't is priculeus te gaen dus inde nare nacht,
De straet is vol geboefs, de dronckaerts komen uyt de kroegen,
In dat ick soo ien ongeluck kreegh, in sou 't jou dan niet wroegen?
Want ghemeynlijck op het nacht-gaen sulcks loopt,
Dat sachme wel an onse Leendert die zijn mantel worden ontstroopt,
So als hy van zijn vrijster quam, hy liep haer na mit *bidden* en smeken,
Maer 't hulp niet, in daer-en-boven worden hy noch soo gheweldigh esteken,
Recht by sijn kamer-gangh, in sulcken schrickelijcken diepen wont,
Dat mit oorlof eseyt, doch ick hou mijn mont,
De matery teghen de Barbier quam andringen, 't was yslijck t'aenschouwen,
In noch seggense dat hyer ien loopend gat het by ehouwen.
Kijck dufke en diergelijcke ongelocken kon jy meysjes wel verhoen,
As 't jou achtbaerheyt en presentabelheyt slechts beliefde te doen,
Want ghemienlijck uyt het vryen sulcke en diergelijcke dingen rijsen,
Daer van selje mijn het langh loopen jou leven niet an prijsen;
Want ik kan wel vryers die veel moeyten om de vrijsters hebben edaen,
En sy kreghen noch een blaeuwe scheen, want een ander isser me deur egaen;
Daer van mach ick jou mit *bidden* en smeecken beweghen,
Soo valtme doch in dit argument niet teghen?
Want mijn zalighe-moers spreek-woort hou 'k noch voor goet,
Die sey: kijnt 't vryen is wel soet, maer sot is hy die 't langh doet.
Kijck onse ouwers, ja voor-ouwers hebben 't lang loopen gaen laken,
Daer van laten wyer gien ander benier of maken.

Mart.

Dat 's waer, maer doen was die werelt ienvoudigh inne slecht,
Men wist doen van gien bedrogh, d'ien deed den anderen recht,
Jae watse menkaer over ien water toe-riepen, gingense houwen,
't Was soo veel ofmen besegeltheyt had, men mochter ien kerck op bouwen:
In nou huylendaeghs Jan-vaer sin de vryers soo wispeltuut,
Datse haer sinnen veranderen wel duysentmael in ien uur:
Daer van moeten de vrijsters dickwils veynsen, in laten so wat an sloere,
Om te sien of de knecht goet of quaet in zijn schilt gaet voeren;
Deynckt ten is gien osse-koop, men kander tot zijn wil soo niet van,
Men moeder zijn leven by verslijten, mijn lieve soete Jan.

Ian Sal.

Dat's waer, maer ik hoop niet datje op mijn sulcx gaet vertrouwen?
Want 't was mijn onmogelijck dat ick mijn wijnt so langh in sou keunen houwen,

D1r

In of daer nou al ien schoon is die dat ghebreck al het,
Daer tegen sijnder wel duysent dieder niet mee sijn besmet,
't Was jammer soume daerom al de vryers gaen wraken:
Je selt altijd an mijn de man niet raken,
Want je soud daeghjes by mijn hebben beter as jy begeert,
Jae je soud edient, evert worden, jae ghe-eert,
Als de grootste Princes, of Keuningin van Europe,
Jae ick sou de vloer te goet kennen, 'k lietje wel overme loopen:
Al 't geen jy mijn hieten sou'ck vlijtigh staegh op passen,
Jae'k sou jou huys-raetje schueren, loogen, in jou vaetjes wassen,
Jae ick sou jou 's nachts nummermeer onsafjens wrecken,
Jae ick sou jou kousen 's avonts uyt, en 's morgens weer an trecken:
Ja al wat jou verweende mont luste sou ick voor jou schicke te krijgen,
In asje van 't bed quaemt sou'ckje van afteren in van vooren rijgen,
Voorts datje jou hancjkes hier of daer soud an raken,
Souje wat op proncken, in ick datelijck an 't bed te schudden in te maken,
In voort de beusem inde hant, en datelijck an 't feylen in an 't vegen,
Jae ick selje soo dienen dat het over en t'over sel wegen;
Jae sinne jou klickkertjes beslickt ick selse of vegen in swarten,
Jae al wat ick hier eseyt heb, mijn troosje, mien ick van harten,
En je meughter oock wel vastelijck op vertrouwen,
Jae jy selt jou maeghelijck water niet storten of 'k sel jou de pispot houwen.

Mart.

Jae wel Jan je soutme met jou schoone beloften schier bewegen,
In as ick mijn dan weer bedeynck soo strijdender veel dingen tegen.

Ian Sal.

Wel wat is het doch daerje dus staet op en murmureert?
En spreekje niet mijn troosje? seght mijn het geen jou deert,
Ien hoort dus schreupeloos voor mijn hier niet te swijgen.

Mart.

Maer of ick jou schoon nam, waer souwen wy de kost krijgen?

Ian Sal.

De kost, lieve Schaepje, laet mijn daer voor raen,
Draegh jy daer gien sorgh voor, laet my daer me begaen.

Mart.

Me begaen Jan, in as wy 't niet en hadden niemant sou't ons geven,
Want ick heb soo veel niet datwer t'samen kennen of leven.

Ian Sal.

Ick wel Schaepje, van als, als van Linne, Wolle, soo van Jacken in Rocken,
Ik sin ien bestove knecht, kijnt, 'kheb vry al wat inde melck te brocken:
Soo dat onse rentjes ons wel redelijcker-wijs selle keunen voen,
Indien wy 't slechts niet ongoddelijck en verdoen;
Dat sey mijn Moertjen oock in 't uysterste van heur sterven,
Lieve Jan seyse, al dit goetje selje van mijn erven,
Wilt jou, seyse, slechts as ien schickelijck knecht draghen,
Want je selt wel soo veel vijnen, dat jy de daghen
Van jou leven niet en behoeft te arbeyen,
In voort soo gafse ien snackje, en is soo vande werrelt escheyen:
Voorts kreegh ick het goetje van al datter was,
Van Silver in van Gout, kreegh voort de sleutel van de kas;

Want soo ras en waren haer ooghen niet eloocken,
 Of ick gingh alle hoecken en winckeltjes te deegh door-stoocken,
 De Buren seyden ick soude wachten tot de ses weecken, sy meynde ick hoordeme te schamen:
 Ja seyde ick weer, 't raeckt jou niet, daer sin anders gien erfgenamen,
 Al evenwel mocht icket wel laten seyde, 'k was veel te stout en koen,
 Ja seyde ick weer 't roert jou niet, 'k hoef niemant rekenschap te doen;
 Soo dat ick half twistelijck met de Buren scheyden,
 In mijn Moertje worden begraven: Nou dat verbeyden
 Ien weeck seven acht, 'k vontme treurigh en allien,
 Ick worden hiel mager, 'k viel schier vande bien:
 Doen mijn Moertje noch leefde was ick soo vet as ien slack,
 Kijck we hadden geselschap an men kaer, wy deden menkaer gerack,
 Daerom machme wel seggen dat eenigheyt armoet is,
 Want ick vijn dat spreek-woort oock waerachtigh en ghewis.

Mart.

Wel Jan, jou Vaer is die me al langh doot?

Ian Sal.

Och ja, die sturf al doe'ck ien Jongetjen was soo groot,
 So dat ick nergens geen heul en heb, of ick moeste an jou verwerven,
 In beurt dat niet soo sel ick van loutere liefde sterven.
 Nou geeftmen doch wat troost, en sietmen vriendelijck an,
 Ja wel 't hart breeckt my schier te barsten dat ick jou niet bewegen kan:
 Och krijggh ick van avont gien troost 'k gae mijn self te buyten,
 Ja 'k vrees datseme morges van krankhoofdigheyt selle moete sluyten.

Mart.

Och Jan dat soume van harten liet sijn.

Ian Sal.

O dat verquicktme weer wat, dat woort is medecijn,
 Mijn dunckt mijn leven hingh terstonden an aen een syen draetjen,
 Dan nou gheneest het weer met dit vriendelijcke praetjen.
 Maer hoe kon jy soo langh verstient blijven mijn alderwaerste schat?

Mart.

Maer ick most jou iens toetseeren of jy mijn al te degen lief had:
 In nou ick dat sie sou'ck mijn liefde van jou niet keunen breken,
 Ja ick hebje so besint datmet mit gien tongen sou keunen uyt-spreken.

Ian Sal.

In ick jou oock soo, och! ick kanme van blijschap niet bedwingen,
 Mijn dunckt dat mijn hert van vreughden op gaet springen.

Mart.

En mijn dunckt dat mijn hert van vreughden staet open,
 En dat mijn lieve Jan Saly tot in 't diepst' daer in is ekropen.

Ian Sal.

Och wat heb ick al soetigheyt, 'k soen soo veel as ick begeer:
 Wel machmen seggen, dat na ien buyich vlaegje altijd komt moy weer,
 Daer is loof ick gien gheluckiger as ick bin op aerden;
 Och neemt van mijn dees trou, wiltse op eer en deught anvaerden.

Mart.

Jou trou lieve Jan? och dat en durf ick niet wel bestaen,
Of ick moster mijn Vooght ierst een reys of spreken gaen:
Dan niet te min op dese condicy sou'ckje wel begeeren,
As mijn Vooght hier in slechts te deegh wil consenteeren,
En wil hy niet soo loof ick jou dat ickje al evenwel niet verlaet,
Kijck, nou weet jy altijdt te deegh op wat voet dat jy staet.

Ian Sal.

Och dat 's troostelijck, wiltse dan van mijn ontfangen,

En tot ghetuygenis neemt dese twee soentjes an bey jou wangen,
En dese ien voor jou lieve robijne mont,
Och hoe schrickelijck bin ick oock mit liefde doorwont,
't Welck niet beteren en sel of jy moester stracks ghenesen.

Mart.

Nou nou, Jan Saly lief, waer toe al dit mal wesen?
Jy staet en trentelt in maeckt by nacht groot ghedruys.

Ian Sal.

Kom, kom mijn beckje, gaenwe liever ien weyninghje in huys,
'k Heb jou daer ien woortje uyt vryigheyt te spreken:
Nou durf jy niet? nou 'k sel gien quaet op jou wreken,
Dat kanje immers uyt mijn liefde wel vermoen:
Dan vrienden 't is mijn om d'ierste nacht-soen te doen.

Binnen.

Juriae Dringh-nagel, en Lubbert de Garen-klopper, twee Ratehwachten, uyt.

Juriae.

Twaelf het de kloek, twaelf, twaelf.

Lubbert

Get Juriae je krijgt niet rustigh uyten borst.

Juriae.

Jae dat loof ick wel Lubbert, ick heb sulcken schrickelijcken dorst,
As ick oyt ehad heb de dagen van mijn leven,
Datter nou yemant een pijntje voor mijn uyt-dronck 'k souwer hem gien danck-heb voor geven.

Lubbert

Dat loof ick wel, dat komt ien mensch nimmermeer t'onpas,
Voor mijn, 'k wou 'k me al by de vocht-lepel was,
'k Sou wel raet weten om een kan van een paertje te uyten.

Juriae.

Wel datwe eens keecken offer ergens oock waren wijn-schuyten.

Lubbert

Dat 's goet, kom dan metter haest daer t'samen eens heen edraeft,
Vyne wyse we worden van de Wijnverlaters wel eens elaeft.

Binnen.

Jan Saly, met Martijntje, weer uyt.

Ian Sal.

Och! och! Martijntje lief, hoe soetjes is dat hengelen!
Allijckewel kan ons niemant van mekaer weer strengelen,

Want we sinnen nou verient, twee sielen in ien lijf:
Mijn hart dat jooektme noch, as ick deynck om 't soet bedrijf;
Dit 's wel voor mijn eweest ien vrolijck en ien ghenoeghelijck nachjen,
Nou dorst en snackt mijn hart weer nae 't ghewenste dachjen,
Op dat ick hooren sel wat jou Vooght hier of seyt,
Dan doch die tijdt die moet verdraeghsaem sijn verbeyt.

Mart.

Dat 's waer, mijn soete Jan, daer van wilter jou niet in quellen,
Ick sel hem morgen dees saeck wel schoon voor d'oogen stellen,
Dat hy daer niet veel teghen segghen en sel.

Ian Sal.

Dat hoop ick dat de maets noch selle wesen wel.

Mart.

Dat 's sonder twijffel, gaet daer vry gherustelijck op slapen,
Want siet 't wort tijdt, en oock beginje soo nuchteren te gapen.

Ian Sal.

Dat loof ick wel, ick sint niet gewoon dat ick dus laet op bin,
Want te seven uren is 't mijn uur dat ick altijdt te bed sin.

Nou dat kostje nae huys, 'k moetme in dit nacht-gaen verkloecken,
En hoore wat bescheyt dat jy hebt as ik jou morge weer kom besoecken.

Mart.

Doet soo mijn vaer, en wilt jou morgen hier weer spoen.

Ian Sal.

Dat sel ick doen, en goenacht met dese soen.

Binnen.

Jan Saly weer uyt, heel verbaest.

Och hoe naer is 't hier te gaen, ien mensch mach wel ysen,
O mijn ick bin soo bangh, mijn dunckt de stienen teugeme oprijzen!
Waer ick loop, waer ick stae, 'k vinme treurigh in allien,
Och hoe poopelt me gat, mijn dunckt ick hebme giest esien:
Och 'k besterf! 'k verblicck an aensicht in an wangen,
Mijn dunckt dat na elcken hayr wel duysent droppelen swiet hangen;
Och waer verschuyl ick best ergens in ien hoeck?
O mijn, ick word soo bangh, ick kack van vrees schier inmen broeck.
Hoe 'k mier loop, hoe 'k mier gae aerselingen,
Hoe 't heftiger en mierder teugeme an komt dringen:
Och daer blijftet weer een kleyn lutjen staen,
O mijn, ick wil me leven soo laet niet weer uyt vryen gaen.

Juriae en Lubbert, de Ratel-wachten, weer uyt.

Juriae.

Ien het de klock, ien.

Ian Sal.

Jae wel wie sou dat eseyt hebben, wie had dat edacht,
Nou ick wel te teghen toe-kijck is het de Ratel-wacht:
Ick mach datelijck nae haer toe gaen streven,
En vragen ofse mijn t'huys willen brengen, ik selder een paertje geven.
Genavont mannen.

Lubb.

Genavont heerschop.

Ian Sal.

Souje mitme willen gaen,
In brengen mijn t'huys? een paertje selder vast staen.

Juriae.

Graegh, heerschop, seght maer slechts waerje meught woonen.

Ian Sal.

Dese straet in, dwers-straetje deur, naest de drie gecierde kroonen.

Binnen.

Rogier de Pol, uyt.

Den nacht viel my te langh, den dagh quam niet andringen,
Of ick gingh uyt mijn bed wel haestelijck op-springen,
Mijn kleederen by der hant, terstont gheschooten aen,
In bin in alder yl terstont nae hier ghegaen:
Om t'hooren hoe dees Jool met mijn Lief is ghevaren,
Of 't gantsch an stucken is, dan ofse sullen paren;
Dit wou ick weten graegh, hier toe dwongh mijn de lust,
Maer soo 'k an 't veynster sie soo leytse noch te rust:
Doch ick en hoof daerom niet iensjens te staen buyten,
Want 'k heb de sleutel hier daer 'k me de deur ontsluyte.

Binnen.

Jan Saly, uyt.

O popelency hoe heb ick te nacht legghen droomen,
De eene soetigheyt voor, in d'ander nae, is mijn over ekomen,
't Is buyten mijn verstant, ick kan 't langer niet verstaen,
Mijn dunckt dat ick te nacht wel duysent soete werckjes heb edaen:
In nou ick wacker word nou sinnen 't niet dan beuselingen,
'k Moet dit hylick van daegh schicke klaer te dringen,
Of 't sal scha wesen dat Jan Saly op deuse werrelt leeft;
Wel waer van sou 'k niet, ick ben ien vryer die verstant heeft,
In die 't verstant heeft hoortet oock te ghebruycken,
Ja ik sou seker voor de beste vryer van Amsterdam niet wille duyken,
Want ick kan mijn woort soo wel doen als de braefste vande stadt,
Dat bleeck te nacht wel doen ick 't jae-woort so ras vande meyt had:
Ick wistse te bepraten, ick konder stracks belesen,
Jae 'k wed mijn Prockureures wel te deegh verwondert sel wesen.
Nou dat kostje heen, en segh het haer dus op de hieter daet,
Siet hier kom ick te pas, want sy staet en veeght de straet.

Trijn Ratels uyt, mit een Beusem in haer hant, al vegende de straet.

Ian Sal.

Gemargen Trijntje Jans, hier hebje mijn al weer te lellen,
Ick sinder in beschaemt, seker, dat ick jou soo dickwils kom quellen,
Dan ick hoop dattet nou wel haest sal wesen edaen.

Trijn.

Wel hoe soo Jan? hoe is het dan te nacht mit jou vergaen?

Ian Sal.

Al wel; och die nacht kan van mijn niet genoegh worden epresen!
'k Wou voor sulcken vreught niet in den Hemel wesen,
Soo soetjes, soo goetjes, soo vroetjes hebben wy evrijt.

Trijn.

Wel Jan, soo hoor ick wel hebje al wat bedijt!

Ian Sal.

Och jae'ck, in menier van spreekken, soo veel as ick sou begeeren.

Trijn.

Jae wel hoe laegh gater de meyt oock verneeren,
Wel vaer je hebt wel ien lockigh uurtjen eraeckt,
'k En had niet edocht ofje soud van heur hebben worden ewraeckt:
Maer wat ick seggen sou, hebjer jou trou al egeven?

Ian Sal.

Och jae'ck.

Trijn.

'k En looft niet de dagen van me liffelijcke leven.
Maer namsese toe jyser bood voort soo datelijcken an?

Ian Sal.

Neense of jase, maer sy moster haer voogt ierst ien reys spreken van,
In hooren of die 't wel sou willen consenteeren.

Trijn.

In dan voortaan?

Ian Sal.

In as hy mit gien gemoet in wou soo souwe wy onse gangh gaen,
Op sulcken condisy hetse mijn troutjen an enomen.

Trijn.

Jae wel het kan seecker qualijckjes in me komen.

Ian Sal.

't Is soo segh ick, in is 't niet soo haeltmen de duyven strack,
Daer van wou ick wel datjer heur Vooght datelijck iens van sprack,
Datwe tavont voort mochten van 't hylick spreecken.

Trijn.

Jae wel ick durfme qualijck in dese moeyten steecken,
Dan terwijl ick het dus verd ghenomen heb by der hant,
Soo kan ick nou in 't lest weer qualijckjes op halen mijn wand,
Maer jy most mee gaen.

Ian Sal.

Och 'k en durfme sulcks schier niet vertrouwen.

Trijn.

Wel waerom niet, durfje gien man onder sijn oogen schouwen?
Schijt nou niet lieve Jan, houd lustigh inne rustigh moet,
Wy sellen hem woortjes geven soeter as suycker soet:
Jy hebt nou immers ien goe stut daerje meught op steunen,
Jy waert mal datje nou voor heur Vooght soud kreunen,
In oock soo moet hy jou ien reysje sien,
Want sulcken koomenschopje en mach niet blindelinghs schien.

Ian Sal.

Dat 's waer, maer sou ick onder sijn oogen durven verschijnen?

Trijn.

Jaje segh ick, in oock sou 'k mienen datw'en tot Martijntjes wel selle vijnen:
In is dat soo, 'k sou mienen dat sy 't al te recht sel hebben epraet,
Daer van is 't jou sin soo is 't tijdt datje datelijck me gaet.

Ian Sal.

Och ja, ick dien op dit woortjen niet te swijgen.

Trijn.

Wel an wacht ien ooghenblick, 'k sel mijn huyck met mijn manckje krijgen.

Ian Sal.

Och ick durf qualijck, 't hert is van vrees bedeedst,
Ick wou dat icker, met heur by hum, al had eweest.

Trijn.

Hier bin ick al, wat dunckje, kom ick jou niet rasjes by?
Nou loopt niet after mijn neers, schicktje an me groene sy,
In houd jou presentabel want heur Vooght is ien deftigh man.

Ian Sal.

Dat sel ick doen.

Trijn.

Hier sinwe an de deur, so 'k wel sie staetse an.

Sy stoot de deur open, en siet Martijntjen met haer Boeltjen staen.

Trijn.

Wel Martijntjen staje hier t'samen? hoe sou 't ien Esel dromen,
Hoe nae stajer of en praet daer ick en deuse vryer om komen?

Mart.

Jae 'k staet hem altemael soo soetjes en vertel,
In na mijn dunckt Jan duncktme dat het niet wel locken sel;
Ay spreek jy hum daer iens van, en siet of jy hem keunt bewegen,
Want hoe dat ick het snack, ick praet het niet te degen,
Daer van verstout jou ien reys, want hy gaet aers strackjes deur.

Ian Sal.

Dat sel ick doen.

Jan Saly gaet by Rogier alleenigh.

Jou naem loopt mijn verby me mond, goeden dagh Monseus;
Soo 'k yets op jou vermagh soo wilt ien kleyn lutje stal houwen,
Je hebt wel verstaen hoe'ck Martijntje garen voor mijn wijf wou trouwen?
In nae ick hoor soo wiljer niet wel toe verstaen,

Dan ick hoop datje jou wel ien lutje beter selt beraen;
 Maer hoe inne waerom wilje dit niet consenteeren?
 Nademael dat ick van goe afkomst bin en ien knecht mit eeren,
 In dat ick oock fraeytjes inne wel sit in goen doen,
 In dat mijn rentjes mijn 's jaerlijcks wel meugen voen:
 Al segh ick het selfs, trouwe, 'k mach de waerheyt wel spreken;
 Nou komter alle bey me by, laetme niet allienigh inde peeckel steken.

Sy komen alle bey by hem.

Niet waer Trijntje, sin ick niet van als wel versien en estelt?

Trijn.

Och ja, 'k weet sijn goetjen altemael, ja tot ien duyt, ja tot ien spelt,
 Daer van wilt dese twee verliefde hartjes 't jae-woort verlienen,
 Op datse haer hoe eer hoe liever mogen verienen,
 Want het is toch alsoo besloten gis ick onder haer twien,
 In nae mijn dunckt soo meugense menkaar te lydige wel sien:
 Meugh jy niet?

Ian. Mart.

Och jae!

Trijn.

Hoorje wel, wat meughje jou hoeft toch breecken?
 Nou Rogier vaer, latewe datelijck iens van 't hylick spreecken,
 Terwijl wy hier vergaert zijn dus fraeytjens mit menkaar,
 Kyertjes dunckt het jou goet?

Ian. Mart.

Jae.

Trijn.

Nou Rogier, d'ien moet soo wel as den aer:
 Kom gaet voor heen in huys en laten wyer ien praetjen of maken.

Rogier.

Jae dat hylick sel voor alle wercken wel klaer raken;
 Al hil ick mijn wat qualijck ick deed' maer om dien mallen severt,
 Hy mach wel gaen, hy is de Jeuden ghenoch ghelevert.

Binnen.

Joosjen een Buur-wijf, met een Spinne-wiel, uyt.

Heer wat geeft den ochtent-stont oock ien soet geurtje,
 Dit lieve sonne-schijntje locktme dus vroeghjes uyt mijn deurtje,
 'k Had aers noch wel ien uurtjen of anderhalf erust,
 In oock en kon ick niet, soo seer dwongh mijn de lust,
 Tot dat rocke-bolletje betijdjes af te spinnen,
 Want siet mijn hempjes in al mijn hulletjes, in alme linnen
 Wort deur langh dragen en wassen vry wat vaets,
 Soo dat ick teughen de eerste blicck garen ien aer webbetjen had inde plaets,

Hou ick slechts mijn ghesontheyt, soo heb ick het dus voor enomen.

Elsjen met een Kous in haer hant, al brayende, uyt.

Wel mijn dunckt dat ick onse Elsje-buur daer voor de deur sie komen:
Jae sy is het, sy isme seecker al kloeckjes an 't breyen.

Elsjen.

Gemarge Joosje-buur.

Ioosjen.

Gemarge Elsje-buur, waer is jou man?

Elsje.

Uyt arrebeyen.

Ioosjen.

Uyt arrebejen, soo is hy seecker al wat vroegh uyt egaen!

Elsjen.

Jae hy had heyligh-avont enomen, dat had hy garen by tijds edaen.

Ioosjen.

Ja wel jy hebt wel ien kloeck nochtere man, ik kan aers niet seggen.

Elsjen.

Ja dat is oock soo, hy sel wel ien stuyver driemael om-leggen
Eer hyse voor sijn mont aen ienighe leckerny sou besteen;
In wat hy looft daer machmen op staen, want sijn ja is sijn ja, en sijn neen is sijn neen:
Dat sey lestant ien van sijn alderbeste swagers,
Elsje Sus, seydy, jou man is ien vande fraeyste Kooren-dragers,
Want hy is esien by al de Kooren-koopers meest,
In oock vergeefs en hetty gien driemael Euverman eweest,
Want in plaets dat ien aer inde kroegh sit, loopt hy altijd te Kercken,
Niet ientje dat hyer versuymt, al sou hy 's ochtens ien uurtjen te vroeger wercken.

Ioosjen.

Ja wel je sint wel geluckigh datje sulcken God-vresenden man het,
Hadder onse Joris wel eertijds sijn lijf wat me nae eset,
In had het goe goet voor 't fenijnigh quaet in enomen,
In had hy in plaets dat hy inde Herbergh was, wat mier inde Kerck ekomen,
't Sou wel goet eweest hebben soo 'k nou wel schat,
Ja 'k mien dat hy 't Bierdragerschop al lang ewech sou hebben ehadt,
Daer hy nou moet leggen tuymelen door d'ongestuyme baren.

Elsjen.

Heb jy gien tijnghe van hum? hoe mach hy doch al varen?
Hy was te schrickelijcken ghenoeghelijcken man.

Ioosjen.

Jae ien lutjen altee, ghelijck jy dat selver wel deyncken kan.
Maer ien brief heb ick gister-avont van hem ontfangen,
Daer schrijft hy in, dat ick in 't ierst noch niet hoef te verlangen,
Dat hy 'thuys komen sel, want sy mosten of Fenesy ierst doen ien tocht,
In soo ras en sou die niet zijn volbrocht,
Of sy souwen voort herwaerts an seylen komen:
In 't is inde Straet soo hiet, en wort hy daer vande Turck enomen,
Bin ick dan al mijn leven niet ien bedurve Vrou?
Wel wat of ick arme sloof dan in 't lest noch beginnen sou?
Want ick sou gien mans winst hebben, en ien aer sou 'k niet moghen trouwen,
Soo dat ick, in aer, die varende luy hebben, acht voor d'ellendighste vrouwen,
Want hoeft en troost is 't datmen alle daeghs ontbeert.

Elsjen.

Nou Joosje-buur, ick bid datje deus fantasy wat uyt jou weert,
Ick hoop niet datje dit ongeluck juist op het hoeft sel raecken.

Ioosjen.

Jae 't valtmen in, dunckme, datme sulcks sel ghenaecken.

Elsjen.

Deynckter niet om, sinje mal, wegh wegh, wat ien blaes,
Dit's maer ydele praet, en dolle-mans gheraes,
'k En loof niet datje nesck wort in jou ouwe dagen?
Dat ick sulcx dee 'k sou mienen datmen onse Lieven-heer sou plagen:
Daer van schaemt jou datje sulcken praet uyt-slaet.

Ioosjen.

Jae 't is goet te troosten, Elsje, voor de geen die 't niet aen en gaet,
Dan so lang as ik hum niet t'huys heb sel ik sonder de vrees niet leven,
Dan nou, ick kander voor deus tijd niet om doen, 'k mag het opgeven.

Elsjen.

Doet soo, mijn moer, soo doeje overdadighe wel;
Nou 't wort laet, 'k mien datme man haest t'huys komen sel,
Ick mach gaen setten mijn etentje te smooeren,
Soo set ick mijn Man wat versnaperinghs te voeren.

Ioosjen.

In ick oock soo, 't is tijdt dat ick mee ien lutjen eet,
Want ick heb niet enuttight 't sint ick huynochtent wat ontbeet.

Binnen.

Trijn Ratels, Rogier, Jan Saly, Martijntje, t'samen uyt.

Trijn.

Veel gelocks Bruygom, veel gelocks Bruyt, 'k haddet soo goet niet enomen.

Rogier.

Jae ick haddet selfs niet edocht dat hy tot sulcken staet sou komen.

Trijn.

Jae dat mach hy mijn wel danck weten dat icker soo veel goeds in heb ewrocht.

Rogier.

Jae dat loof ick wel, hy het zijn krom-houtje al welletjes verkocht?
Wel Jan hoenier sou 't jou sin wesen dat jyse soud willen trouwen?

Jan Sal.

Hoenier? 'k wouwe datelijck al heen gaen souwen,
Waer toe al dit langh semmelen en loopen!
Kom gaenwe datelijk voor Kommesarisen, 'k sel twie geboon koopen,
Ghelijckmen by ouwe tyen deen, wat segh jy Martijntje, duncktet jou goet?

Mart.

Och jae, mijn lieve Jan, 't is alliens hoe dat jy 't doet.

Ian Sal.

Wat dunckt jouwer t'samen van?

Rog.

Och jae dat sel best wesen,
Want dan hoefme niet mier as 't leste ghebod te laten lesen:
Dat duncktme seecker voor al gien quaet,
Want lichlijck worter tusschen hylicks-saken wat epraet.

Trijn.

Dat is oock soo, men kennen 't soo swaer niet weynde te veuren,

Of 't kan noch wel helfte slimmer ghebeuren.

Rogier.

As't ook is, daer van gaenwer dus na toe, Trijntje en ik by mekaer.

Ian Sal.

Dat 's goet, vermits wy gien vrienden en hebben sel jy Bruyts moer presenteeren en jy Bruyts vaer.

Rogier.

Bruyts vaer wil hy segghen, jae hy in trouwen,
Hy mient, soete vaer, dat hyse voor sijn eygentje sel houwen.

Binnen.

Ioosje-buur en Elsje-buur, uyt.

Ioosjen.

Elsje-buur komt ien reys voor de deur, ick bid jou komt doch uyt!

Elsjen.

Wel wat isser te doen?

Ioosjen.

Maer deynckt, onse Martijntje-buur is de Bruyt.

Elsjen.

De Bruyt, de Bruyt! maer wat selse voor ien krijgen?

Ioosjen.

Maer Jan Saly.

Elsje.

'k En looft niet, dat moet jy swijgen.

Ioosjen.

Swijgen! 't is mier as over in 't over waer,

Ja dat mier is, ick hebse van Commissarisen sien komen mit mekaer:
't Is gien logens, 'k hebser mit mijn eygen oogen sien van daen komen.

Elsjen.

Jae wel ick stae aers niet of ick vande aerd was op enomen!
Sucken netten diertjen an sucken droogen Jan droogh,
Wat dat lijkt niet nae menkaer, dat is gantsch gien boogh
Voor heur, hoe laet sy heur toch soo gheweldigh doecken?
Van dit Esous lijf, mit zijn bienen as half-blancks koecken,
Die as hy gaet pas in ien half quartier iens rept,
In dan struyckelt hy noch schier, door diense sijn verlept,
Verdroogt en gantschlijck uyt-geteert in alle hoeckjes en winckeltjes,
So dat sy gien vreugt genieten sel uyt sijn beschimmelde schinckeltjes.

Ioosjen.

Maer Elsje-buur, watten slordigen praet dat jy oock uyt-slaet!

Elsjen.

Jae dat loof ick wel, ick sin in mijn eygen ghemoet quaet,
Dat dit lieve moye meysje sulcks gaet beginnen,
'k Loof niet of sy wort mal, waer sin toch heur sinnen?
'k Wed as't onder de man komt datse selle seggen 't is jammer in schant,
Daer van machmen wel segghen as ien mensch ien plaegh sel hebben verdwijnt zijn verstant;
Ich had mijn leven niet edocht dat sy so laeg sou hebben wille duycken,
Jae daerse pist has souse eertijds sucken knecht niet willen hebben laten ruycken.

Ioosjen.

Jae Elsje-buur, die dinghen lijkt het wel komen altemet sonderlingh by.

Elsjen.

Wel hoe segh jy dat soo Joosje-buur? spreek jy dat sonder zy,
'k Weet niet wat voor een sin dat ick hier uyt sel rapen?

Ioosjen.

Maer Monseur Rogier, pratense, het by heur eslapen:
Wat dunckje gaet die toon niet ien lutjen te hoogh?
Maer segh niet dat ick'et eseyt heb, want ik sou seggen dat jy 't loogh;
Kijck ick machmen hoeft met sulcke dingen niet breken.

Elsjen.

Ja 't is veer best, 'k soume mee niet garen in sulcke moeyten steken,
Want het komt altijd op het verantwoordan,
In 't brenghet geen mier as twist in, as men 't al wel bewijsen kan:
In is 't waer, 't sel voor al de werrelt wel verschijnen,
Want 't is doch ien rond kluwentje dat hem selfs sel ontwijnen,
De tijdt die niet en rust brenghet sulcks haest voor den dagh,
Daer van docht ick, Jan dat was voor heur gien slagh;
Dan dewijl de saeck soo staet, soo prijs ick heur datse hum niet gaet vermuylen,
Want sy het daer de rechte behoeder daerse mach onder schuylen,
In al komtse wat te vroegh hy sel mienen dat het soo hoort,
Want hy looft toch al watmen seyt, al was 't noch soo'n ongelooftelijck woort.
Maer 't is allijckwel niet eers genoch dat hy Martijntje dus het gaen verleyen,
In nou in 't lest mit sulcken droogen Jan Saly gaet peyen:
'k En had haer kuysheyt noyt mijn dagen sulcks vertrou.

Ioosjen.

Ick al, ick hebber in mijn gemoet over langh al vuyt eschout,
Want ick seyden over ien weeck seven acht iens tegender, Martijntje wat wordje gheset,
En sy kreegh ien root aensicht, en sy mees-muylde, en sey, niet waer, wat word ick vet:
Doch sy konder, arme schaepje, van schaemte niet verbergen,
In ick smetet in ien aer praetjen, 'k docht men hoore gien swangere luy te tergen.

Elsjen.

Dat's waer Joosje; konnen 't so sien as sy over de straet gongh?

Ioosjen.

Niet hiel welletjes, want sy draeght een geweldige brie wrongh,
Soo datmen 't soo hiel veel niet kan an heur bespeuren.

Elsjen.

Jae wel ick hoor mijn ooren doof dat mijn sulcks komt te veuren,
Ick loof niet aers of de werrelt is ten eynde.

Ioosjen.

Jae niet waer Elsje, 't is niet as van kommer waer datmen hem weynde:
Je meught altijd wel blijd wesen datje gien kyeren krijght.

Elsjen.

Maer watten praet datje uyt-slaet, Joosje, 'k bid datje swijght;
'k Wou wel om hondert gulden dat ick ien dochtertjen had.

Ioosjen.

In ick wou wel dat de mijn al in den Hemel sat,
Soo sou'cker mijn leven gien quaet of beleven.

Elsjen.

Dat 's soo; maer 't was jammer souwen sy'er allegaer tot sulcken val begeven.

Ioosjen.

Want alse ter werrelt komen hebmer soo veel me te doen,
Datmen 't mit gien tongen te deegh kennen uyt-spreken,
Want sy kosten ien mensch schier vleys en bloet eermense tot haer jaren op-queken:
Daer van bid ick datje toch van 't kinder-halen swijght,
Ick segh noch datje wel ghelockigh sint datje gien kyeren krijght,
Want men komter soo gemackelijck niet an, dat meughje wel weten:
Dan toch j'en hebt noyt, as ick, inde bedrucktheyt eseten.

Elsjen.

Dat 's waer, maer ick troost mijn wel in dit verdriet:
Dan dat is vruchteloos, dat praetjen is om niet,
Mijn dunckt wy souwen onse tijdt wel verkallen,
't Is tijdt dat wy in huys gaen, de doncker begint te vallen.

Ioosjen.

Dat 's soo, nou genacht Elsje-buur, seght jou man genacht,
In as't jou wel nae jou sin gaet soo bid ick datje iens lacht.

Binnen.

Olyvier de Kock, met sijn knecht Joost, uyt.

Olyvier

Haest ou Joost, doet dotelijk de kapuynders en 't vlees vander spete,
En bringet daer ick ou gezeet heb de Bruylofs-lien sullen hoost begeeren te eten,
En schotelt elck apart, fraeykens en nettekens van de noor,
Gelayck kick gemaynlick doe, mocktet doch besioertges inne roor:
Kick goo no Uffrou-kiecks, 'k hee door yets te binsoneeren.

Joost.

Wel miester, ick sel maken dat het lustigh sel wesen ter eeren,

Ick kan jou kunsten al miest, o vaer, ick weet van 't loon.

Olyvier

Qualickjes soo veel als ghy seght, mayn soete manneke soon:
Ghy zayt noch veel te bot in ou groeten, in ou dienen, in ou reverency,
Gen heet noch niet ten hoof ghedient as ekick bay zayn Princelijcke Excellency,
Die hee ekick bay de seven Jooren sijnen Kock gheweest,
'k Verkeerden by geen slecht-hoyen, 'k woor by zayn Hoogheyt meest.

Ioost.

Ja 'k loof wel Miester, dat sagh ick wel so ras as ick by jou quam verkieren,
Daer van doe ick oock mijn best om dese sarmony te lieren.

Olyvier

Dae gae soo wel, kom spoed ou, en doet soo 'k ou beval.

Ioost.

Wel an Miester, ick gae, en dit dus fraeytjes beschicken sal.

Binnen.

Ioost, met een pot ghebraen, uyt.

Get wat heb ick daer ien hoogh-hertigh Miester, wat ken hy al van zijn selfs houwen,
In nochtans daer hy de tafel dient gaense hem voor ien geck schouwen:
Al bin ick sijn knecht, ick bin over al meer as hy esien,
Want sy willeme staegh weer hebben daer ick slechts iens de tafel dien,
Daerse over hem altijd schier knorren, kreunen en klagen.
Nou 't wort tijdt dat ick dese pot mit gebraen op Jan Saly sijn bruyloft gae dragen.

Binnen.

Rogier de Pol, Trijn de Koppelaerster, Neel, Griet, bey de Speelnoots, uyt: gaende hant aen hant, singende dit lietjen voor.

I.

*MYn vriest hier, mijn vriest daer, mijn vriest alsoo seere,
Deckt mijn met jou mantel toe, wel edel schoon jonck Heere:
Wel schoone lonckvrouwe ick doe,
Wel schoone lonckvrouwe ick doe, ick doe,
Ick hommell ick stommel, ick deck jou toe,
Wat wilje dat ick jou doe?*

II.

*Mijn vriest hier, mijn vriest daer, mijn vriest alsoo seere,
Deckt mijn met jou broeckje toe, wel edel schoon jonck Heere:
Wel schoone lonckvrouwe ick doe,
Wel schoone lonckvrouwe ick doe, ick doe,
Ick hommell ick stommel, ick deck jou toe,
Wat wilje dat ick jou doe?*

III.

*Mijn vriest hier, mijn vriest daer, mijn vriest alsoo seere,
 Deckt mijn met jou lijffe toe, wel edel schoon jonck Heere:
 Wel schoone Ionckvrouwe ick doe,
 Wel schoone Ionckvrouwe ick doe, ick doe,
 Ick hommel ick stommel, ick deck jou toe,
 Wat wilje dat ick jou doe?*

Trijn.

Speelnootje, sooje jou iensjes soo kleynlijck wilt verkleynen,
 Soo danst ien reys met een out wijf, als ick ben, juchtumdeyne;
 Nou miester Robbert, stelt de snaren, gaet met jou saecken voort,
 Wat soo men vaer, jy hout toch garen van ien goet accoord.

Hier wort ghedanst.

Marcelis, d'Onder-Speelnoot, uyt.

Marcel.

Byget Rogier nou sie ick dat onse Opper-Speelnoot niet ien mijt kan stuwen,
 Want hy steeckt zijn hooft in 't kack-huys, en begint soo elementigh te spuwen,
 Dat ick door 't gebraeck, en het gekoor, oock schier qualijck word,
 Had ick wat langer by hem ebleven, ick had voorseker me ien watergalletjen estort;
 Want het ruyckter soo vies van die half-ghenuttighde Vysioenen en Bastaeyen,
 So dat jy by hem waert, je soud jou neus toe-nijpen, en jou aerselingh vande stanck om-draeyen.

Rogier.

Wat sou hy, maer is dat meughelijck dat hy soo euvel is estelt?
 Dat beurt hem nochtans weynigh, want hy is over-al, na 'k hoor, een man in 't velt.

Trijn.

As't oock is, en ick heb mijn leven oock wel dickwils hooren seggen,
 Dat hy ien slap-kan met fransche-wijn an zijn mont kon leggen,
 En drinckense sonder storten reyntjes leegh:
 In noch konme niet sien dat hy eenige dronckenschop kreegh;
 Ja dat mier is, dronck hy lestent niet tegen Goris en Klaes van Hagen,
 Datset alle bey mosten op-geven, en 's ochtens voor half doot inde geut lagen,
 In hy wist nergens of.

Griet.

Ja 't is een groote gaef, hy macher wel ien voet te hooger op treen,
 Trouwen, hy is van 't geslacht vande drinckers, want sijn Bestevaer was ien Deen,
 Die mogen in 't ghemien soo vry wat sterck licke-potten.

Neel.

Jae Speelnootjen 't is fraey, wil dat altijd slechts soo hotten,
 Maer die dingen willen in 't ghemeen altijd soo niet gheschien,
 Maer o duysent francoysen, kijckt iens om, ick bid jou wilt toch sien!

Cornelis de Opper-Speelnoot, met ien Bril om sijn hals, en sy lacchender allegaer om, uyt.

Ha, ha, ha, wel Cornelis, wat sinne dat voor malle rancken?

Cornel.

Help segh ick, help segh ick, gantsch hondert franse blancken:
Hoe laet jy mijn dus langh met deuse houte bril gaen?

Trijn.

O mijn, ick lachme slap, ick kan niet langer staen.

Cornel.

Help segh ick, help, of jy seltet jou allegaer beklagen.

Neel.

Ja dat voel ick wel; wel vaer dit 's ien fraey vokolet om fransche beffen op te dragen,
Ick loof niet of hy mient dit nieuwetje ierst te brengen op de baen:
Jae wel Cornelis, segh ick, je sint wel ien drolligen haen;
Kom mijn Speulnootje, 'k sel jou helpen, hoe komjer in, 't mach niet over jou neus of wangen?

Cornel.

Maer ick sou, mit oorelof, iens spuwen, en 't bleef om mijn hals hangen.

Trijn.

Soo hoor ick wel hebje al ien moy jongh kalfjen emaeckt?
't Is best datjet aen een touwetje bijnt, en datjer ien maendagh me ter marckt raeckt,
Voor seker selder noch wel vier of vijf schellingen op loopen.

Cornel.

Wel om 't gelt dat jy daer op set, wil ik het jou allegaer wel verkopen,
Soo hebje flus tot ien onbytentje allegaer wat te smuygen:
In ick sta'er jou borgh veur dat het soo murruw sel wesen datj'et mit ien pijpje selt keune suygen.

Rogier.

Mijn en lust niet.

Trijn.

Noch mijn niet.

Marcel.

Noch ick.

Trijn.

Noch gienigh van ons vyven.

Rogier.

Wel wat dunckje van die linckert, sel hy de spot met ons dryven?

Trijn.

Jae hy het ons seecker al moytjens weer betaelt,
Hy is niet al mal of hum de dronckenschop wat in 't hooft maelt.

Cornel.

Neen voorseker mijn duyts, dat meughje mijn wel vertrouwen,
Ick sel mijn end, soo wel, as ien aer in boertigh spreken houwen.

Nou laet varen dat praetjen, want het al onse vreught belet,
Kom singenwe ien reys om; wel waer 's de Bruyt?

Neel.

Met de Bruydegom te bed.

Cornel.

Te bed! wel dat is fraey, so moet ick al ien poos hebbe legge roncken?

Griet.

Jae dat loof ick wel, jy waert geweldigh overstalligh droncken;
Doet jou oogen iens te degen open, den dagh die schiet vast aen.

Cornel.

Jae as't voorwaerlijck is, 'k hoor daer 't kraeyen van de Haen.

Marcel.

't Is tijdt datwe datelijck van mekaer scheyen,
In nae dit lietje mach elck sijn Speelnootje nae huys gheleyen.

Sy singen allegaer dit lietjen.

*ICK weet een aerdigh vROUTJE,
Die garen de Bruyt waer,
Daer moet ick om een koutje,
Kostelijcke Iuffertje,
Daer moet ick om een koutje,
Eer datter komt een aêr.*

II.

*Dit meysjen heeft de keure,
Van dertien vryers preuts,
Wien offer sel ghebeuren,
Kostelijcke Iuffertje,
Wien offer sel ghebeuren,
Want sy is al wat dreuts.*

III.

*Het eerste is een Ionckertje,
Die nae haer eer komt staen,
Dorst sy, sy sou het pronckertje,
Kostelijcke Iuffertje,
Dorst sy, sy sou het pronckertje,
De koop wel haest toeslaen.*

IV.

*Een Koopman is de tweede,
Die begeert haer oock wel,
Wist sy nou wat sy deede,
Kostelijcke Iuffertje,
Wist sy nou wat sy deede,
Gewonnen was haer spel.*

V.

*De derde sal ick noemen,
Dat is een Avecaet,
Sy gaet haer seer beroemen,
Kostelijcke Iuffertje,
Sy gaet haer veel beroemen,
Dat hy wat met haer praet.*

VI.

*Nou aengaende de vierde,
Dat is een Prockereur,
Was't dat hy soo niet bierde,
Kostelijcke Iuffertje,
Was 't dat hy soo niet bierde,
Hy kreegh wel u faveur.*

VII.

*Dan komter een Pen-licker,
Dat is noch eerst de vijfde,
Die maeckt het meysje quicker,
Kostelijcke Iuffertje,
Die maeckt het meysje quicker,
En was garen gherijft.*

VIII.

*Het sest' is een Notaris,
Haer dunckt hy is de best,
Maer wie weet of het waer is,
Kostelijcke Iuffertje,
Maer wie weet of het waer is,
Hy was garen te nest.*

IX.

*Het sevenst' is een Schilder,
Die dapper hoogh op geeft,
Hy is langer hoe wilder,
Kostelijcke Iuffertje,
Hy is langer hoe wilder,
En is garen daer 't leeft.*

X.

*Het achste is een Timmerman,
Men seyt een klompje gout,
Gort gunje geenen slimmer dan,
Kostelijcke Iuffertje,
Gort gunje geenen slimmer dan,
Blijft liever onghetrout.*

XI.

*Het negenst' is een Vlamingh,
Wou hy dat hy 't jou deed'?
Ick doe jou een vermaningh,
Kostelijcke Iuffertje,
Ick doe jou een vermaningh,
Als dat hy niet en heet.*

XII.

*Weet jy wie is de tiende,
Het is een Silver-Smit,
't Was een dingh dat jou diende,
Kostelijcke Iuffertje,
't Was een dingh dat jou diende,
Ick weet dat daer wat sit.*

XIII.

*Niet wel kan ick de elfde,
Maer mijn dunckt an't fatsoen,
Een wilt hoen is de selfde,
Kostelijcke Iuffertje,
Een wilt hoen is de selfde,
Hy eet sijn korentje groen.*

XIV.

*Het twalefst is een Schreurtje,
Soo hupsen Snyderdje fijn,
Wech met dat lappege leurtje,
Kostelijcke Iuffertje,
Wech met dat lappege leurtje,
't Most al een ander sijn.*

XV.

*Het lesten is een Boertje,
Hy woont te Overschie,
Hy wou wel dat hy 't moertje,
Kostelijcke Iuffertje,
Hy wou wel dat hy 't moertje,
Strack had al op zijn knie.*

XVI.

*Dees maets quamen haer vryen,
Om te kreucken haer doeck,
Maer ick laet haer betyen,
Kostelijcke Iuffertje,
Maer ick laet haer betyen,
Tot dat ick haer eens soeck.*

Al t'samen binnen.

Joosje-buur en Elsje-buur, uyt.

Ioosjen.

Hoe vaertet Elsje-buur, hebje te nacht de vreught wel ehoort?

Elsjen.

Och jae 'k Joosje-buur, 't geluyt speeltmen in mijn ooren noch rechtevoort:
'k Heb de hiele nacht na 't gesangh van de soete deuntjes legge waken,
En heb mijn soete slaep hier gantschelijck om gaen staken.

Ioosjen.

Soo dee ick oock; maer hoe soet is't as men allijckwel ierst vergaert,
In hoe ras verandert het weer as men ien wijl tijds is epaert.

Elsjen.

Niet waer, dat weten wy wel, en hebben 't oock bey bevongen,
Wat voor ien jammere sangetje dat korts daer na dan wort esongen:
't Was fraey segh ick, wasset altijd Bruyloft so sagh ick het emaeckt,
Dan 't lijkt wel men is niet te vreen voor datmen in dat bedruckte klooster raect,
Daer haer soo menigen suster in begeeft hiel willigh en vry.

Ioosjen.

Jae Elsje-buur dat sel niet of raken, want de werrelt stater by.

Elsjen.

Dat 's waer, maer hebje oock ehoort hoe veel ringen datse het ekregen?

Ioosjen.

Jae 't is mijn eseyt, nae mijn onthout soo dunckme van negen.

Elsjen.

Negen! dat mach wel bestaen, datser noch ien had soo hadser vijf an elcken hant.

Ioosjen.

Dat 's soo: en daer by hetse klieren late maken nae advenant;
Als voor ierst ien grof-greyne Vlieger met fraye zijd-achtige legeture op-slagen,

Diese altemet op ien Paes, op ien Pijnster, en op ien Korstijt sel dragen:
In daer by noch ien lakense Vlieger van heur alderbeste Bouwen,
Daer hetse ien paer bratte op-slagen in laten setten om voor haer sondaeghse te houwen;
In daer en boven noch twee jacken, het ien honskoten, d'ander ferset,
't Honskoten selse werckedaeghs dragen, 't ferset heyligedaeghs; nou noch al bet,
Als vier borsten, het ierst ferwiel, de tweede satijn, de derde zijd-beelt, 't vierde van een
heere-saytje.

Elsjen.

Ja wel buur-wijf, hoe kan jy't altemael onthouwen, heb jy't eschreven op ien laytje?

Ioosjen.

Och neen moer, 'k onthout in mijn malle memory, in noch en heb ick niet edaen.

Elsjen.

Maer watje toch seght, wilt doch mit jou reden voort-gaen.

Ioosjen.

Dat sel ick doen, hoe sel ick het nou best te degen uyt-nocken?
Jae ick weet; in by al dit ghewaet hetse noch wel ses rocken,
Den ien is kammelot, de tweede root, de derde blaeu, de vierde graeu, de vijfde paers, de seste swert,
En in haer lindetje datse krijgt daer bin ik schier hielendal in verwert:
Hoewel sy 't mijn noch bedisselde, de nayster wil ick segghen, Trijn Brantjes,
Die sey dat haer hempjes rondom espaenst waren, en om de hals mit kanckjes,
Haer kragen en doeckjens waren van 't fijnste stof.

Elsjen.

Jae dat loof ik wel, sy het ien rijk vryer ekrege, 't macher nou wel of.

Ioosjen.

Dat 's waer, maer evenwel geeftet mijn vreemt waer sy 't al van daen mach halen.

Elsjen.

Jae Rogier, gis ick, die sal de rekenschapjes wel betalen.

Ioosjen.

Jae schemp niet, want hy hetter mee te Bruyloft eweest,
Soo dat ick het vastelijck geloof dat het soo sal gaen met dese geest,
Jae ick mien dat het wel haest iens sel schielijck komen op-donderen.

Elsjen.

Jae wel hoe 't noch gaen sel dat selme verwonderen.

Ioosjen.

Nou gemarge Elsje-buur, 't wort tijdt dat ick mijn bed maeck.

Elsjen.

In't is tijdt dat ick me datelijck an't schrobben en an 't feylen raeck.

Binnen.

Rogier de Pol, uyt.

't Is ontrent wel gheleen, drie, of bynaest vier weecken,
Dat ick mijn geyle lust gantschlijck meende te breecken:
Maer hoe ick haer te meer gingh stellen uyt mijn sin,
Hoe dat ick heftiger nae haer ghedrongen bin,
Wat dat ick wederstont deus wuffe geyle grillen,
Mijn macht was al te kleyn, mijn wil en was gien willen:
Soo dat ick al te seer van haer verwonnen ben,
Want langer ick, helaes! van haer niet blyven ken,
Hoewel sy is ghehouwt, nochtans kan ick niet toomen
Dit vlammigh koorsjen hiet, dat mijn is over-komen,
De lust moet zijn volbrocht soo haest ick by heur kom,
Is hy in huys, deus Jool, ick stuur hem ergens om.

Binnen.

Jan Saly, met een Mostert-pot in sijn hant, gaende om Mostert, uyt.

Gantsch-lichters ick bin soo blijt dat ick ehylickt bin, want ick heb Heere dagen,
In ik hoof as sommige jonge mannen doen dit hylick niet te beklagen,
Want ick heb ien vrouujen die vert boven de deught van alle deughden gaet,
En s'is de kuysheyt selfs, dat keunne sien, an haer wesen, en hooren aen haer praet:

In ik hebse ook so besint dat ick'er gien Hertogin sou wille voor *kiesen*,
 En sy mijn weer, want ick sel niet iens hoesten of sniesen,
 Of 't is staegh wel bekomtje mijn besinde en beminde man,
 In mit sulcken lieffelijcken graeselijcken aensicht so sietseme staegs an,
 Aers noch aers of ick ien Engel in ien schijnsel sach openbaren,
 Jae mijn hert verheught als ick mijn oogen gae op heur verklaren;
 Jae wel ick weet niet hoe'ck tot sulcken grooten geluck kom,
 Doen ick 't ja-woort ierst kreeg dochtme dat ick na den Hemel klom,
 Soo euvelijcke veel gingh ick my hier in verblyen,
 In noch veel meer doen wy nae bed gingen, nae dat soete lieve stryen:
 Dan 't is onnoodigh dat ick dit dus altermael verhael,
 Want jy souter in beschimmelt wesen, jy kael-kinnetjes altermael.
 Voorts de deught, luytjes, van haer Vooght, kan ick mee niet wel uyt-spreecken,
 Want om sijn lof uyt te brommen mijn woorden ontbreecken:
 Jae daer komt niet ien roockt Sallempje, niet ien Bockentje, of hy schicktet ons terstont,
 Want kort na de bruyloft schonck hy mijn wijffjen ien diel sabels-bont,
 Om ien Jack en om ien Mof of laten te maecken:
 In as hy tot onsent te gast is, sit hy de neutjes voor haer te kraecken,
 En geeft haer de pitjes, jae 'k loof niet of hy souse wel geven 't hert uyt zijn lijf,
 Jae hy hetse so besint as ien vryer sijn vrijster, ja as ien man sijn wijf,
 Trouwen in eerbaerhey, dat jy 't wel te deegh verstaet:
 Wel mijn dunckt seker dat ick mijn tijdt hielendal verpraet,
 In ick sou ien oortjen aen Mostert voor heur Vooght gaen halen;
 Nou dat kostje nae Kome-Melis, sonder hier langh te dralen,
 Want hy wacht na de Mostert, de Ham lijkt het wel was hem te laf,
 Hier mee soo gae ick heen dus propertjes op ien draf.

Binnen.

Rogier de Pol, uyt Martijntjes huys; want sy begint te kraken.

Rogier.

O bloemer-herten ick durf in huys niet langer beyen,
 Nae dat ick te degen toe-kijck selter byget op 't lant weyen!
 Hoe of den esel dus geweldigh langh met de Mostert wacht?

Jan Saly, met de Mostert, uyt.

Daer komt hy; och Jan loopt binnen, want je wijf leyt in onmacht!
 Ick ga na huys, loop jy vry datelijck om de Buur-wyven.

Binnen.

Jan loopt eens haestigh binnen, en komt weer uyt.

Ian Sal.

Och daer's niet ien mensch by heur, wat sel ick toch bedrijven?
 Och, och, ten is gien deegh met mijn alderwaerste Troosje!

Och komt doch strackjes tot onsent mijn naeste Buur-wijffjes, Elsje en Joosjen,
Want mijn wijf is een haestige sieckte stracks ghekomen an,
Wat komtmen alries over ick arme bedruckte jonge man!

Ioosjen.

Wel waer klaeghtse?

Ian Sal.

Och ick weet het niet, sy kan van pijn qualijck spreken.

Ioosjen.

Jae seecker, kom gaenwe in huys, en sien watter mach ontbreken.

Sy gaen in, en sy stooten Jan voort weer uyt.

Ioosjen.

Wegh Jan, buyten deur, 't is hier gien deegh, soo'ck wel kijk,
Al jou best nae Tanneke de Vroe-moer, want de schuyt wil nae de Volewijck,
't Is hoogh tijdt, en seght datse niet langh moet leggen en semelen.

Ian Sal.

Na de Volewijck! och dat 's goet, 'k docht schier datse sou hemelen.

Ioosjen.

Hemelen, och neen, daer hetse, sou'ck hoopen, gien noot van,
Nou al jou best heen, en sien hoe ras dat jy loopen kan.

Ian Sal.

Wel dat 's gangh, 'k sel vliegen sonder aerd te raken.

Binnen.

Tanneke de Vroe-moer uyt, Ian Saly gaet by haer.

Ian Sal.

Och gendach Tanneke-moer, 't is goet dat ick jou in vijn.

Tanne.

Wel wat 's jou bootschap?

Ian.

Maer mijn wijf begint te kraken:
Ick bid jou met ghevouwen handen, mijn lieve Tanneke, gaet doch datelijck mee.

Tanne.

Onbaed een luttel, 'k sal mayn voordick moocken gheree,
Wilt moor een vierendeel van een half quartier ontbayen.

Ian Sal.

Och sel ick noch so lang wachten so moet ick van droefheyt schreyen,
Want mijn wijffe nou soo bitterlijck leyt en kreunt.

Tanne.

Boo schoomt ou een luttel, dae gaey sulcx over de buurt schreeut.

Ian Sal.

Jae dat loof ick wel, het doet noot, jae hiel noot.

Tanne.

Kom spoed ou, en bringtmen in ou huys, gay grooten mallen thoot.

Ian Sal.

Hier komje ande deur, klopt soetjes met de hamer,
Ick loop soo langh ewegh, tot'er 't kint is, in dese Syel-kamer.

Bin.

Hier is wat stilte.

Ian, Ioosjen en Elsjen, Tanneke de Vroe-moer, uyt, met het kint inde luyeren, op haer narm.

Ioosjen.

Veel gelocks Jan, veel gelocks vaer, mit jou jonge Seun,
't Is wel ien mont-gau diertjen, 't hapt alries schier na de speun:
Nou neemtem ien reys op jou armen; och handelt hem wat sachjens,
Jae siet, 't kan alries schier zijn vaertje, want het geeft jou sulcke lachjens.

Ian Sal.

As het seker doet, 't blijktt schier of het alries verstont al onse reen.

Elsjen.

Jae niet waer? in as ick'et wel bekijck, soo lijktet of het uyt jou aensicht was esneen,

Je keuntet altijd voor al de werrelt niet wel versaken.

Tanne.

Boo Sian wildy soo toe, soo zaldy metter hoeft inde kinders raken.

Ioosjen.

Wel Jan is het seker so lang al eleen dat ick jou sagh te trouwen gaen?

Ian Sal.

Wel ja, ien maent.

Tan.

Boocken ken die rekenschap niet verstaen,
Gay zayt wel vruchtboor, bey teelt ghy alle moonts duske vruchten,
Gaet ghy dus voort, gay krijgher wel twoolf in een joor, sou kick duchten.

Elsjen.

Jae ick had op hum altijd mijn leven sulcks niet vertrouwt,
Ick segh klaert hy 't noch soo iens om de maent, hy 's waerdigh dat hum 't land onderhout.

Ian Sal.

O jae, dat 's mijn voorneem, ick kan deuse manieren,
Ick reken dit voor gien kunst, maer voor vermakelijck pleysieren.

Ioosjen.

Jae wel 't is veel, je hebt ien gheweldige gaef,
Ick kan niet aers seggen, as dat jy in dese kunst sint hiel braef.

Ian Sal.

Och jae, binnen een maent voorseker weer ien aer, daer hoefje niet aen te twijffelen.

Elsjen.

Jae wel beurt het gelijkje seght, men hoore jou laten te verrijffelen:
Soo mocht ien ander vrou heur poosje mee te roer staen;
Nou 't wort laet, 't is tijdt datwe nae huys toe gaen,
Want jou wijfje leyt ons en wacht, gantsch moeloos in alleen,
In oock hetse in 't roeyen ien groote spijcker in heur voet etreen.

Bin.

Ian Saly, Ioosjen en Elsjen, uyt, en sturen hem om een Wiegh.

Ioosjen.

Voort Jan, voort segh ick, wilt wat haestigh loopen,
Wilt voor jou Seun ien sindelijck Mat-wieghje koopen,
Want de Moer mach hum niet langer by heur velen, hy sou te seer verslingeren op de mam.

Ian Sal.

Waer sinse te koop?

Ioos.

Maer inde kalver-straet, dicht anden dam.

Ian Sal.

Wel an, ick selje wel ien fraey orientaeltje beschicken:
Dan dit langh duren sou 'k liep al mijn schoenen wel an sticken.

Ian Saly binnen, Elsjen en Ioosjen blijven staen; Kennis uyt, met een kruy-wagen.

Kennis.

Kyere moye leckere Guldellingetjes, maecktme van dit staertje los,
O sy sinne soo delicaet, want Uffrou inde gulde Os,
's Hoordeme huynochtent niet ofse gaf mijn datelijck hant-gift,
In doese de smaeck proefde koftse noch ien half-talf voor heur nift:
Kijck sy in ien aer binnen vanme beste kennisjes daer 'k mijn goedt miest gae verkoopen,
Had ick soo gien rijckdom op mijn hant 't was niet te pyne waert dat ick om sou loopen,
Want de slechte burger dinght ons het hart schier uyt het lijf;
Wel mijn dunckt dat ick hier vast met dit staertjen staen blijf:

Wel isser dan niemant van mijn kennisjes diemen los wil maken?
 Nou Sybrich Joris maeck jy mijn los, je selter goet koop an raken:
 Al mee niet; nou jy Goris Joosten, jae jou mien ick quant,
 An jou hoop ick sel'ck de man hebben, want je eet garen ien appeltje uyt jou handt:
 Wel word jy quaet kennis, so sel mijn komenschap hier niet beduyen;
 Nou ick vind het raedsaem dat ick met de wagen ga na huys kruyen,
 En sien of mijn wijfje van heur komenschap oock wat ontfangen het,
 En voort ien lutjen gegeten, en kuyeren datelijck t'samen nae bed.

Kennis binnen.

Ioosjen.

Jae kruyt vry heen, jy hebter mee ien op-eslagen,
 Ick kan aers niet seggen, als 't varcken komt by zijn magen:
 Jan in jy, hebt t'samen voor jou hoofd te marckt eweest,
 't Sinne propertjes, sy schoenen op ien aer mans leeft;
 Trouwen dat hebje al veel voor de geen die soo blint vryen.

Elsjen.

't Ghebreck is inde menschen, was 't inde varckens, men mochter uyt snyen.

Ioosjen.

Jae buur-wijf, 't ghebeurt al wat veel in dese stadt.

Elsjen.

Wel weetje dan soo veel? ey, verteltme mee waat,
 Och ick bin so nuw om ienighe finalen te weten.

Ioosjen.

Wel hoort dan toe; maer ierst wel te deegh eseten.
 Een seecker Burger, met ien ooggh, let op mijn verhael,
 Hiel in zijn eyghen huys een jonghe Commesael,
 Die vry wat vryigheyt met sijn vrotje gingh pleghen,
 Waer uyt de man, ten lest, veel wantrouws heeft ghekreghen:
 Doch veynsden hem altijd of hy geen argh en docht,
 Maer heeft haer op een tijdt een soet praetje voort-ghebrocht;
 Als dat alle dingh duur was, en quaet was om an-raecken,
 Soo dat hy raedsaem vond om de Commesael quijt te maecken:
 't Welck by haer wort bestemt, en vastelijck gheseyt,
 Doch hy liet daerom niet te min zijn vryigheyt,
 Maer quam even-staegh an ghelijck hy placht voor-leden,
 Het welck de man, hoewel hy sweegh, niet wel en deede,
 Maer liet het over hem gaen, ghelijck als hy wel placht;
 Eens op een seeckere tijdt soo had de man de wacht,
 En de Commesael die wert daer vande vrou ontboden,
 En hy quam datelijck, en liet hem niet veel nooden:
 En door het warrepen raeckt de man van die nacht vry,
 En quam sijn vrotje-lief, heel haest en rasjens by,
 En heeft heel hart gheklopt, datmen 't vry veer kon hooren,
 En heeft dees lieven bey, aldus verbaest gaen stooren;
 En sijn vrou rees van 't bedt, schoot haer onder-rock an,
 En riep verbaesdelijck, wie klopt daer? gaet'er van:
 En hy riep voort, ick ben 't; ey, doet wat rasjens open,
 En uyt benautheyt heeftse schier in haer klomp ghekropen;
 Dan toch, greep weder moet, en sey, ick doe niet op,

Waer op hy datelijck weer gaf een harde klop,
 En sey, ick ben jou man, ken jy mijn niet an mijn praten?
 Waer op sy antwoort gaf, ick selje niet in laten,
 Want mijn man, seyde soo, weet ick wel is te wacht,
 En liet hem voor deur staen, en gingh nae achtren sacht,
 En sey teughen haer pol dat hy hem voort sou kleeden,
 En dat hy ras by haer in 't voor-huys soude treden:
 Het welck gheschiede, de man klopt weder ande deur,
 En sy vraeght wederom op nieuws, wie isser veur?
 En hy uyt quaetheyt om zijn kop begon te swellen;
 De vrou haer boel, al stomlend', after de deur gingh stellen,
 En hy klopt op het lest weer hartelijcken an,
 Waer op sy antwoort gaf, maer ben jy 't seecker man?
 En hy sprack noch ien reys, dat met een groot verstooren,
 Nochtans, sey sy, kan ick het an u stem niet hooren;
 En hy klopt wederom het huys schier van sijn stee,
 Waer op sy 't langhe-lest de deur heel open dee,
 En liet de goede sul, met ien ooggh, in huys komen:
 En sey, o bin jy 't man! ick heb soo legghen droomen,
 Als dat het datelijck als nu soude gheschien,
 Dat jy uyt jou quaet ooggh mee te deegh konde sien:
 En voort nam sy haer hant en gingh het goet ooggh decken,
 Als haer boel dit aensagh, gingh hy te deur uyt-recken,
 En de man en sagh het niet, want hy was toen hiel blind.

Elsjen.

Jae watten aerdigheyt, 't was slim en argh versint,
 Ick heb mijn leven van gien koddeger hooren spreken,
 Ick loof niet of heyntje haddet haer in esteken.
 Nou lestant was ick oock eens op een seeckere plaets,
 Daer was oock van een wel-bekende vrou veel praets,
 Die mee een fraey Jonghman by haer had in-genomen:
 Ontrent de middernacht is haer man t'huys ghekomen,
 En sloot de deur saft op, en gingh nae aftren toe,
 De vrou ras na 't voor-huys, denckt hoe sy was te moe;
 En heeft verbaest, versteurt, heel qualijck beginne te spreeken,
 Jou schelm, jy selt jou bienen niet by mijn onder steecken:
 De man, goe slocker, sey: waerom is 't dae gay kijft?
 En sy daer weder op, datje ien hielen nacht uyt-blijft,
 En datje aers niet doet als loopt by vuyle snollen,
 Waer over dat de man het hoofd schier wert op rollen,
 Want sy en liet niet of, maer baerden even hels;
 De man nae boven toe, de fort was inde pels,
 En 't wijl soo is de vrou by haren boel ghetreden,
 En heeft hem metter haest gheholpen in zijn kleeden,
 En is soo after over een hooghe schuttingh gheraeckt:
 De man die heeft de peys weer met sijn vrou ghemaect,
 En deed' schoone beloften dat hy niet weer sou uyt-blyven.

Ioosjen.

Ick segh dat Adams kyeren te wonder veel beschryven,
 Wie het sijn dagen oyt van sulcke sticken ehoort.
 Ey lieve, siet Jan Saly, hy kan met sijn vracht niet voort.

Ian Saly, met twaelf Wiegen op een wagen, uyt.

Jan Sal.

Gantsch sacker-loot, 'k hebt quaet genoegh dat ick dese wagen langer voort krijggh,
 Want ick bin soo moe ekruyt dat ick schier nae mijn aem hijgh:
 In al evenwel valt mijn nou noch mackelijcker as doe'kse flus most dragen,
 Jae ick had dese Wiegen niet voort ekregen, had ick niet geraeckt an mijn Kennis sen wagen;
 Tot alder-gelock soo quam hy mijn hier anden Dam te ghemoet,
 In ick vraeghden hem om sijn wagen, hy gafse mijn, trouwe vrywilligh in goet,
 Des dat icksem margen weer t'huys sou schicken, voor achten,
 Gelijck het oock reen geeft, want de man en mach nae sijn wagen niet wachten,
 Hy moeder lijkwel sijn dagelijcks brootjen mee winnen.
 Maer gantsch kruys, doen ick op den Dam ierst quam, 'k miste schier mijn sinnen,
 Soo drock haddet elck ien van mijn en van men wijfjen inder gat,
 Ick docht in mijn self, hier is wel ien laryachtigh volck inde stadt:
 Jae elck had mier as aer van mijn twaelf wiegen te seggen,
 Maer ick docht, doetet mijn nae, jy meughter al jou broeck by leggen;
 Ick wou datter nou slechts ien dorst seggen, droogen Jan droogh,
 'k Souwer mijn in verantwoorden, en seggen dat hy 't loogh:
 Dan 't blijktt wel dattet Gerret in al de werrelt schier spijt,
 Dat ick'et dus ras eklaert heb, daer van word ick dus benijt,
 Dan ick kreun mijn hier gantschelijcke niet an,
 Het jonge bengeltje tuyght het dat ick mier bin as ien aer man.
 Nou dat kostje al saghjens voort, dus propertjes met drachten:
 Hier bin ick anme deur, 'k wedse al nae een wiegh wachten,
 Dan 't was te swaer, ick konder soo ras niet mee voort vliegen.

Ioosjen.

Wel wat duysent pocke Jan doeje mit al dese wiegen?
 Ick bid jou buur-luytjes komt toch allegaer voor den dagh!
 Waer hebje jou leven eweest daerje sucke kluyten sagh.

Elsjen.

Wel Jan! wel wat sinne dit voor malle rancken?
 Jae 'k wed as 't jou wijf siet datse jou niet en sel bedancken.

Tanneke de Vroe-moer, uyt.

Tanne.

Boo Sian, boo wae sullen al dees wiegen bedien!
 Hoe noo nam dijse mee dat ou Huys-vrou een froeyke daer uyt sou besien?

Ian Sal.

Neen ick seecker niet, ick hebse allegaer betaelt, jae 'k in trouwen,
In ick selse oock allegaer voor dit ende mijn toe-komende kyeren houwen;
't Moeytme dat jy niet verder en deynckt, jy bot-muylen mit mekaer,
Weet jy wel as ick 's maents ien kijnt krijgh dattet beloopt twaelf in 't jaer?
In ien kijnt minder as 't jaer oud, weet jy wel, en mach de wiegh niet missen.

Ioosjen.

Dat 's allijkewel waer, jae wel, wie sou dat gissen!

Ian Sal.

Ja moer, 't kan altijd niet schaen dat ick ien lutjen op mijn vordel sin,
Want 't beurt mijn altijdt niet dat ick als nou soo wel by 't gelt bin.

Elsjen.

Dat 's oock waer, hy het die fasy al wel gaen maken,
Leghje jou verstant so te werck, Jan, je selt wel tot hooger staet raken.

Tanne.

Als 't voorwoorlijck is hay heet een groot verstant,
Dat het onsen Hertogh wist hy mockten hem een groot Heer van Brobandt.

Ioosjen.

As hy seecker sou, in dat wel sonder solisteeren of vragen:
't Is wonder, segh ick Jan, dat de aerd jou wijsheyt in verstant kan verdragen;
Ey siet hem nou iens brommen dien mallen bloet, hy mient seecker al waers,
Ja wel jy hebt het schick-boeckjen op egeten, 't kapetory hanghtje uyt jou naers:
Nou Jan, brenght jou wiegen in huys, de ierst oock met de leste,
Ey haest jou ien lutje toch, ey wilt jou doch wat preste.

Ian Sal.

Wel an, siet daer mee begin ick, sonder mijn langh te beraen.

Elsjen.

Doet soo mijn vaer, jy sint wel berecht, jy mooght wel gaen.

Ioosjen.

Jae laten wy'er gienigh van allen ien woort af seggen.

Elsjen.

Jae 't is veer best datmen ien stroo uyt de wegh gaet leggen,
Terwijl dat in hem toch is gien quaet vermoen.

Tanne.

Jo 't is oock veer best, want men souder oock groote sond aen doen.

Ioosjen.

Nou Jan vaer, wy willen jou voor deus tijdt begeven,
En wenschen jou t'samen dat je vreedsamigh meught leven.

Ian Sal.

In jy oock soo. Maer op alle vrientschap volckje is mijn leste begeer,
Datje dit spelletje van Jan Saly, as't jou lust, komt kijcken weer.

Een Hoofd alleen.

EYNDE.